

Četvrtak, 30. jun 2005.

Svedok Božidar Delić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak 9.00 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA KVON: Sudija Robinson (Robinson) neće da prisustvuje prvoj sesiji budući da su iskrslili neki privatni razlozi, tako da ćemo nas dvojica sudija da zasedamo u skladu sa Pravilom 15bis. Gospodine Miloševiću, možete da nastavite sa ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, generale.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo ovih dana gledali šta su sve bili vaši zadaci i vi ste pokazivali te zadatke kroz svoja naređenja i analize. Juče smo konstatovali da se stanje dalje usložavalo na Kosovu i Metohiji i sada ću vas zamoliti da pogledate kakve ste vi zadatke dali u vezi sa odbranom i napadom vašoj motorizovanoj brigadi u dodeljenoj zoni dubinskog obezbeđenja državne granice. Dakle, to je zapovest koju ste vi potpisali 14. februara i ona se nalazi u tabulatoru 295. Uz nju se nalazi i mapa tako da bih želeo da objasnite da se vidi šta su zadaci i da pokažete mapu i, naravno, da ukažete samo na najbitnije momente koji su sadržani u ovoj zapovesti.

TUŽILAC NAJS: Ja nemam kartu iz tabulatora 295.

SUDIJA KVON: Ni mi.

TUŽILAC NAJS: Kad sam već ustao i kad smo spomenuli karte, hteo bih da kažem da kad se svedok vratio u sudnicu, on je izabrao jednu kartu u vezi sa svedočenjem gospodina Ešdauna (Paddy Ashdown), on je obeležio kartu i on je to objasnio gospođi Diklić (Diklich). Mislim da optuženi još nije imao priliku da pogleda tu kartu. Mi bismo mogli sada da napravimo kopiju te karte ili bismo mogli da je stavimo na grafoskop, a kasnije da napravimo kopije.

SUDIJA KVON: Možda biste mogli time da se pozabavite tokom unakrsnog ispitivanja. Samo da se konsultujem. Da. Najbolje je da to uradite tokom unakrsnog ispitivanja. Gospodine Miloševiću, da li imamo kartu iz tabulatora 295?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Kvon (Kwon), mogu da vam kažem da juče ono šta je nedostajalo, mene iznenađuje, jer je dat CD sa svim dokumentima sa tog CD-a, a koji je dat službi, ovde su skinuti i ovi moji papiri. To je sa istog CD štampano tako da ono šta je štampano za mene, mora biti moguće i dostupno za svakog drugog. Sve je to na CD-u, sve su ove karte skenirane. Je l' imate generale, jeste našli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da pronađem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tabulator 295.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Među ovim mapama koje su mi date, ta se mapa ne nalazi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogi li ja da stavim ovu koju ja imam u dokumentima, na grafoskop. Ona je, doduše, crno bela.

SUDIJA KVON: Generale, da li vidite kartu na grafoskopu?

SVEDOK DELIĆ: Vidim.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, možemo da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pročitajte šta piše gore na karti, šta je ta karta, šta piše, ko odobrava, ko je potpisao kartu i da li na karti piše "Zapovest za odbranu i napad 549. motorizovane brigade u dodeljenoj zoni dubinskog obezbeđenja državne granice".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je moja odluka koja ide u zapovest za odbranu i napad u dodeljenoj zoni dubinskog obezbeđenja. Ona je, znači, odluka, odnosno, zapovest je izdata u 10.00 14. februara 1999. godine na privremenom komandnom mestu. Iz ove karte može se sagledati sadržaj, odnosno raspored četa, onih mešovitog sastava, koje su po sporazumu bile dozvoljene i vidi se da se sve te čete nalaze u svojim, znači, dodeljenim rejoni-ma. Takođe, vidi se i raspored graničnih karaula i ovim strelicama koje ovde pokazuju pravce eventualnog angažovanja ovih četa mešovitog sastava, praktično naznačeni su i njihovi zadaci koje su oni dobili. Mada kroz zapovest koja je kao prilog ove odluke koja je na karti, svi ti zadaci jedinica su precizno definisani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, poenta je mog pitanja, u stvari, u zadacima. Da vam odmah objasnim. Tu nema nikakve misterije. Gospodin Najs (Nice) stalno tvrdi da su naše snage imale neke druge zadatke, a ne ove zadatke. Da su one imale zadatke da vrše etnička čišćenja, da ubijaju stanovništvo, civilno, koje nije srpskog porekla i takve, razne ... On ima svoje konstrukcije koje je ovde saopštio. E sad ja hoću da vidim kroz, kroz naredbu, eto, vas, kao komandanta brigade, a vi po lancu komandovanja imate i iznad sebe i ispod sebe, šta su zadaci?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Jasno je, mislim, da ovde ne može biti uopšte govora ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne kažem uopšte šta nije, šta nije to je jasno svakome ko je normalan, ali, molim vas, ovde piše, u

tački 2: "Glavnim snagama", šta je ovo, "549. motorizovana brigada", šta piše, "Glavnim snagama..."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Glavnim snagama da spreči ubacivanje naoružanaja, vojne opreme, razbije i uništi ubačene terorističke grupe, a da ostalim snagama, u sadejstvu sa snagama MUP-a, obezbedi kontrolu teritorije u zoni odgovornosti i nesmetan saobraćaj na pravcima Prizren (Prizren) – Đakovica (Gjakove). Da pojačano obezbedi vojne objekte i rejone razmeštaja jedinica u prostoru i da bude ...

SUDIJA KVON: Generale, molimo da malo sporije čitate. Imajte na umu da se ovo prevodi, hvala vam.

SVEDOK DELIĆ: ... i da bude u gotovosti spremna za intervenciju ka ugroženim rejonima, objektima, razbijanju i uništenju diverzantsko-terorističkih snaga". Ovaj zadatak, znači, ja sam dobio direktno od komande korpusa i, kao takav, on ulazi u moje zapovesti i ne može da se menja. I dato je gde će se nalaziti moje komandno mesto i istureno komandno mesto. A posle, u tački 3 dati su zadaci susednih jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Karta je, koliko vidim, odobrena od više komande, kao deo vaše naredbe.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Praktično četvrta tačka je moja odluka. To je ovo šta je prikazano na karti. A odluka glasi da u dodeljenoj zoni, glavnim snagama brigade dubinski obezbedim državnu granicu i borbenu kontrolu teritorije, a pomoćnim snagama da zaštitim vojne objekte i ljudstvo, tehničko-materijalna sredstva u kasarnama i na izdvojenim objektima i da delom snaga budem u gotovosti za intervenciju ka ugroženim pravcima. Cilj ovoga zadatka odnosno ove odluke, je da se dubinski obezbedi državna granica, kao jedno, da se vrši borbena kontrola teritorije, da se spreči ubacivanje diverzantsko-terorističkih snaga i vojne opreme na Kosovo i Metohiju, da se razbiju i unište ubačene diverzantsko-terorističke snage, da se zaštite vojni objekti, jedinice i materijalna sredst-

va i da se stvore uslovi za brzo angažovanje ostalih snaga. I, dalje, dat je kakav borbeni raspored.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Šta piše u poslednoj rečenici u tački 4.7 vaše naredbe, vama potčinjenim jedinicama?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Da u toku izvršenja ovih zadataka u potpunosti ispoštovati propisane postupke rada sa ratnim zarobljenicima odredaba Ženevske konvencije (Geneva Conventions) i humanitarnog i ratnog prava. To je poslednja tačka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA KVON: Generale, da li možete da me podsetite šta znači ova skraćenica "DTS"?

SVEDOK DELIĆ: "Diverzantsko-terorističke snage".

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ulazi se već u treću dekadu februara i, sobzirom na pretnje NATO pakta, mi imamo sada ovde vašu odluku o raseljavanju ratnih materijalnih rezervi i sredstava. Objasnite prvo svrhu te odlike i zašto je ona napravljena i kako ste je izvršili?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Poznato je da se materijalna sredstva vojske i svake jedinice nalaze u određenim skladištima i magacinima ratnih rezervi koji su grupisani na jednom mestu, radi lakšeg obezbeđenja. U uslovima neposredne ratne opasnosti, vrši se raseljavanje tih sredstava na više lokacija da ne bi bila uništena u jednom udaru ili, ako bude uništena, da bude uništena samo jedna manja količina, a da jedinica i dalje raspoláže svim borbenim resursima za izvođenje borbenih dejstava. Cilj raseljavanja je upravo raspored tih sredstava na više lokacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, generale. Ovo je potpuno jasno objašnjenje. Recite mi sada, pošto ste vi napravili analizu, vi ste, inače, juče rekli, svaki put kad je pokret voske, vi, posle toga, ne samo vi nego i svaki komandant pravi analizu šta je urađeno, da bi se tačno videlo i dokumentovalo šta je bio predmet zadatka i šta se desilo. Vi u tabulatoru 297 imate analizu izvedenog dejstva 20. februara 1999. godine. Šta ste naveli u toj analizi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 20. februara 1999. godine jedna gupa starešina koja izviđala rejone i tražila pogodne rejone za raseljavanje, ovde u blizini Suve Reke (Suhareke) i u blizini objekata "Metohijavina", to je, ove, poznate firme, bila je napadnuta od strane terorističkih snaga u tim vinogradima. Pošto je to bila jedna manja grupa, znači, starešina i sa vrlo malim obezbeđenjem, pogođena su ova borbena vozila i ta jedinica, odnosno starešine, su tražili pomoć, tako da ova analiza praktično pokazuje našu intervenciju, odnosno intervenciju snaga koje su došle u pomoć, koje su, znači, deblokirale ovu grupu starešina, poterale sa tog terena terorističke snage.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, samo da pređemo preko toga, da bude jasno šta se dešava. Zbog opasnosti agresije NATO, vi vršite usitnjavanje i raseljavanje vašim materijalnih rezervi: municije, goriva, ratnog materijala i tako dalje, to šta brigada ima.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Grupa oficira ide da izvidi rejone u koje bi se to raseljavanje izvršilo, nikakav borbeni zadatak nema, napadnuta je od terorista, poziva u pomoć neku borbenu jedinicu, jer ona nije sposobna da se odbrani, ta borbena jedinica interveniše i vi i na tome uvek napravite analizu i šta se dogodilo.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To, normalno, ovde je dato kroz ovu analizu, to normalno stoji u izveštaju, ovaj, tima za verifikaciju OEBS-a (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe), jer su i oni bili prisutni. Znači, ubrzo posle ovoga dešavanja, pet vozila OEBS-a iz Suve Reke, iz Prizrena su stigla neposredno u blizinu ovoga mesta. I to tri vozila su stigla na stranu na koju su

teroristi bili napadali, a dva vozila su stigla na stranu gde je bila moja jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste sačinili i analizu izvedenu na osnovu izviđanja 21. februara i obavestili komandu Prištinskog korpusa. Da li i u toj analizi se vidi šta je, u stvari, bio predmet i zadatak vaše jedinice? To vam je u tabulatoru 298.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Na osnovu, takođe, naređenja pretpostavljene komande, izvršili smo, znači, 21. februara pokret na dva pravca: Prizren, Suva Reka, Rečane (Reqan), Raštane (Reshtan), Sopina (Sopine), Mušuštiše (Mushtishte), Dvorane (Dvoran), Popovljane (Papalan) i Prizren, Bela Crkva (Bellacerke), Orahovac (Rahovec) Zočište (Zozishte) i obrnuto. I ovde, znači, izveštava se komanda da u toku, znači, ovih aktivnosti nije bilo kontakta sa terorističkim snagama i izveštava se, znači, o zapazanjima sa izviđanja. Ovde posebno, znači, sa ovog pravca kod Suve Reke, da se primećuju uniformisana lica prema Budakovu (Budakove) i Mačitevu (Maqiteve), da je dolaskom u selo Vranić (Vraniq) stanovništvo bilo iznenađeno pojavljivanjem vojske i da je počelo bežati ka džamiji što ukazuje na, eventualno, prikriveno prisustvo terorista u samom selu. U selu Rečane primećeno je prikriivanje lica u civilnoj odeći u rejonu te trigonometrijske tačke P63, koji su sa pojavom vojske, pobjegli u to žbunje, ovo sve su pratili pipadnici OEBS-a, a bili su i snimatelji iz zapadnih zemalja koji su ovde kod Suve Reke, ovaj, takođe snimili ovaj pokret jedinice. Kod Orahovca i od Orahovca prema Mališevu (Malisheve), došli smo, znači, do Vran-Stene i tu smo primetili, znači, određena lica za koja se pretpostavlja, znači, da su osmatračići. Na ovome pravcu prema Zočištu, primećeno je da se iz sela Studenčani (Studenqan) i Samodraža (Samadrexhe) tokom dana iseljavalo stanovništvo motornim vozilima i traktorima u pravcu sela Neprebište (Neprebishte) i Retimlja (Reti) i da u tim selima su ostale samo terorističke snage.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pre toga, generale, ovde kaže:

“Intenzivno rade na izrađivanju tranšeja i bunkera”. Je l’ to, isto, piše?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je, znači, u rejonu, znači, Retimlja. Intenzivno se radi na izradi rovova, znači, tranšeja i bunkera. Organi MUP-a koji se nalaze na Vran-Steni uočili su prilikom kontakta, znači, s njima da se obnavljaju rovovi od 1998. godine na prevoju Troja i da samo jednom obilaze na prevoju Orahovac - Mališevo, ali samo sa pripadnicima OEBS-a i da, praktično, znači, uočavaju terorističke snage u uniformama pored puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, vi vidite već u ovm 290 dokumentu⁷ ukazujete na informacije koje ste tih dana prikupili o broju uniformisanih lica koji izvode taktičku obuku u rejonu sela Pojate (Pojate).

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je, inače, bila karakteristika cele teritorije albanskog Hasa, znači toga dela teritorije koji se nalazi sa albanske strane, da se izvodila, znači, intenzivno obuka u neposredno-zagraničnom području. A to i ovoj mojoj zapovesti prethodnoj je dato⁸ znači, koliko se terorističkih snaga, u mojoj zoni, trenutno nalazi u Albaniji (Albania), to je, po mojoj proceni, od 4.000 do 6.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle sve se to događa već u trećoj dekadi februara.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, sad ću vam postaviti samo nekoliko kratkih pitanja vezano za ove odnose sa Verifikacionom misijom (OSCE Kosovo Verification Mission) u toku februara. Dokumenti koji se odnose na Verifikacionu misiju se nalaze pod brojevima od 300 do 320.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da bismo štedeli vreme i sobzirom da su to dokumenti koji iz dana u dan izveštavaju o kon-

taktina vojske sa Verifikacionom misijom i redovnim funkcionisanjem tog odnosa, ja ne bih išao od dokumenta do dokumenta, nego bih vas zamolio da komentarišete najkraće ove dokumente od broja 300 do broja 320, koji se svi odnose na februar i na Verifikacionu misiju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Prvo da kažem ono šta je vezano za mene. To je u tabulatoru 301. 1. februara sam se sastao sa šefom regionalnog centra 1, generalom Mezzonevom (Joseph Omer Michel Maisonneuve) koji me je upoznao, znači, da on u svom sastavu ima 160 verifikatora i 150 pomoćnog osoblja. Da pored tri centra, Prizren, Suva Reka i Orahovac, ima tri podcentra ili tri podstanice u Mališevu, Slapuzhanu (Slapuzhan) i Raštanu (Reshtan) i da namerava da u najskorije vreme otvori još podcentre u selu Žur (Zhur), Planeja (Planeje) i Velika Kruša (Krushe e Madhe). Ja sam tad dao, da kažem, neke predloge da bi u još nekim mestima trebalo, znači, da se otvore ti podcentri što je general prihvatio. Ali to se nije desilo, jer ono sve šta se dešavalo u mesecu martu, znači, sprečilo je da dođe do realizacije. U tabulatoru 301, takođe, znači, predstavnici OEBS-a ističu da se štabu OEBS-a za pomoć javljaju samo Šiptari, tako da se stiče utisak da su samo oni ugroženi, a ne i Srbi. U svim tabulatorima, od 300 do 320, kao tačka 1 javlja se misiji svakodnevno, izveštavanje sa naše strane o pokretima jedinica i pokretima vojnih kolona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, je l' ovo obrazac funkcionisanja tih odnosa misije, možemo da uzmemo bilo koji od ovih izveštaja. Uvek je pod tačkom 1, pokreti jedinica ...

SUDIJA KVON: Samo trenutak. Dok smo još na tabulatoru 301, želao bih da general malo detaljnije objasni kako je napisan ovaj izveštaj. Ko ga je napisao, u kom kontekstu? Vidim da ovde piše da mu je autor vođa tima general-major Tomislav Mladenović.

SVEDOK DELIĆ: U svim jedinicama, znači, u svim samostalnim bataljonima, znači to su tri bataljona koji su bili u sastavu Prištinskog korpusa i u svakoj brigadi postojali su oficiri za vezu. Oficiri za vezu

bi dnevno slali izveštaj timu za vezu Prištinskog korpusa. A, takođe, u Prištini nalazo se i tim za vezu Treće armije. Tim za vezu Treće armije je svakodnevno, po prikupljanju izveštaja sa terena, sastavljao svoj izveštaj koji je slao Generalštabu. To je ovaj izveštaj koji imate ispred sebe. To je praktično sa cele teritorije Kosova i Metohije, svi događaji koji su vezani za misiju OEBS-a, stavljeni su u taj izveštaj i oni su prosleđivani Operativnom centru Generalštaba u Beogradu.

SUDIJA KVON: Znači svi ti tabulatori spadaju u istu kategoriju. To je, znači, izveštaj tima za vezu Treće armije.

SVEDOK DELIĆ: To su, znači, izveštaji najvišeg nivoa kakvi su dolazili, znači, u Beograd.

SUDIJA KVON: I samo jedna administrativna stvar. Tabulator 300. U indeksu stoji da prevod postoji, međutim u mojoj fascikli nema prevoda na engleski. Da li je to slučaj samo samnom? Dobro to ćemo da rešimo. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Kvon. Generale, dok smo, evo, još na ovom tabulatoru 301, na koji je gospodim Kvon obratio pažnju, da li se ovde vidi neki obrazac po kome se ovi izveštaji pišu? Naime, da li uvek ide ... Tačka 1 je "pokreti jedinica". Znači, to mora da se kaže pokret svake jedinice da se upiše u izveštaj i da se dostavi OEBS-u?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je po sporazumu, znači, pokreti jedinice ranga čete i više.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje odlaze ili dolaze ili se kreću. Znači bilo kakav pokret jedinice, to je tačka 1 i tu se u tački 1 navodi svaki pokret jedinica.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Svako pokret jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Tačka 2, "incidentne situacije".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tu se radi, znači, o incidentnim situacijama, incidentnim situacijama koje su izazvali, znači, teoristi ili o incidentnim situacijama koje su se desile prema misiji OEBS-a, o svemu, znači, što se dešavalo na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I treće, “zapažanja o ispoljenim aktivnostima misije i njenih članova” je l’ tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To označava, znači, kontakte misije, sastanke i ostalo šta je misija radila prema jedinicama, gde su oficiri za vezu, znači, imali kontakte, znači, o svim tim kontaktima izveštavao se ovaj tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I uvek se navodi ko je predvodio tim OEBS-a, s kim su razgovarali, na kojim tačkama, gde su bili i tako dalje. Dakle, celokupna aktivnost se uvek daje. Je li to obrazac po kome se radila ova, ova ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, navodi se i vozilo, znači, vozilo OEBS-a i lica koja su bila prisutna, osim u nekim slučajevima kad ta lica nisu htela da se predstave. Ali najčešće, znači, ima ime i prezime lica, iz koje je zemlje i kakvu ulogu ima u misiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Da li se na takav način, otprilike, a od broja događaja zavisi i dužina teksta, uvek i svaki put daje informacija o ovim odnosima sa misijom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ima kavog incidenta u odnosima između vojske i misije u bilo kom pogledu u svih ovih 20 tabulatora koje imamo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Za ovih 20 tabulatora nema. Ovde, ja bih samo želeo da istaknem, u tabulatoru 303. Znači, bilo je u mojoj zoni karakteristično, jedna grupa sela, znači Dobrušte (Dobruzhe), Vrbnica, posebno selo Dobrušte, koje se nalazi u graničnom pojasu, da su svakodnevni pozivi bili misiji da obiđe ta sela. I ona je svakodnevno tražila odobrenje i, ovaj, obilazila navodno zbog ugroženosti

stanovništva. Pa, evo i 7. februara, znači, meštani su demantovali tvrdnju misije da se iseljavaju zbog toga što vojska noću otvara vatru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde to piše, molim vas, u tabulatoru ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U tabulatoru 303.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kojoj strani? Na kraju piše ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Oficir za vezu obišao je Dobrušte sa predstavnicima misije OEBS-a koji su obavili razgovor sa meštanima sela, kojom prilikom su meštani demantovali tvrdnju misije da se iseljavaju zbog toga što jedinice Vojske Jugoslavije noću otvaraju vatru". Dakle, vama misija kaže da se oni iseljavaju što vojska noću otvara vatru. A onda vi sa misijom idete u selo da ustanovite šta je, a oni demantuju to šta vam kaže Misija. A da li vam misija kaže odakle njima ta informacija?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su informacije, odnosno prijave koje primaju telefonskim putem. Isto to ima u tabulatoru 308 od 12. februara, ali ovde je održan jedan širi sastanak sa meštanima iz toga sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neko je bio vrlo vredan u podnošenju lažnih prijava, izgleda, u tom selu. A recite nam, gde je to u tabulatoru 308? Da, u tački 3, "zapažanja": "Razgovor s meštanima o slobodi kretanja, pošto su isti uložili žalbu humanitarnim organizacijama da im je to uskraćeno. Obilazak sela...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Poslednje, isto poslednji, znači, u tabulatoru 308, poslednji stav. Tu su ... Misija je postavila, u stvari, tim misije je postavio ...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, mislim da mi još nismo dobili engleski prevod za ovaj tabulator, suprotno onome šta piše u indeksu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Meni je žao, gospodine Kvon. Svi materijali za generala Delića su ovde dostavljeni 20. aprila. Danas je 30. juni, dakle pre 70 dana.

SUDIJA KVON: To je druga stvar. Kad nemamo engleski prevod, a ako vi želite detaljno da se bavite tim dokumentom, treba da ga stavite na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Kvon. Generale, samo ovu stranu, to je na drugoj strani, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Na drugoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo tu stranu, nećemo gledati ceo izveštaj i pročitajte da može da se vidi na grafoskopu šta piše i pročitajte to šta ste hteli da citirate.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Dana 12. februara u vremenu od 9.00 do 11.30, održan je sastanak između predstavnika OEBS-a, oficira za vezu i meštana sela Dobrušte".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Piše: "U toku dana je održan sastanak sa predstavnicima sela na kome su oni izjavili da nemaju problema sa pripadnicima Vojske Jugoslavije."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Predstavnici misije OEBS-a izrazili zadovoljstvo što vide decu kako slobodno idu u školu".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Oficir za vezu je starešini postavio pitanja zbog čega se meštani sela iseljavaju, drugo, koliko je porodica do sada otišla iz sela i koliko ima porodica koje rade u inostranstvu i u kojim zemljama". Odgovoreno je znači, meštani se ovde plaše patrola vojske, "do sada se iselilo 10 porodica, a u selu ima oko 100 porodica koje žive i inostranstvu. Najviše u Sloveniji gde su neke porodice otišle i gde su se naselile". I oni su želeli, znači, meštani, da kontaktiraju češće sa komadirom jedinice koja se nalazi u njihovoj neposrednoj blizini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li u ovih 20 tabulatora u kojima su izveštaji u vezi sa ...

SUDIJA BONOMI: Samo da razjasnimo jednu stvar. Zar to nije različito objašnjenje? Seljani ovom prilikom kažu da su patrole vojske uzrok njihovog iseljavanja.

SVEDOK DELIĆ: To oni kažu zbog toga što je tog dana, odnosno tih dana, pored njihovog sela pronađeno skladište naoružanja i municije u jednoj pećini kod jezera. Ako pogledate kartu, ja ću vam sada pokazati gde se nalazi to selo. Selo Dobrušte se nalazi ovde pored jezera. Neposredno pored sela, na dva mesta, pronađena je velika količina naoružanja i municije. I to oružje i municiju je verifikovao, takođe, OEBS. I toga dana, dok nije izvršena, znači, verifikacija, znači i preko cele noći patrole vojske su ostale, znači, i čuvale mesto na kome je pronađeno oružje i municija. I u jednom sledećem izveštaju videćete da članovi misije kažu ovim seljanima da su lično videli kada je iz njihovog sela otvarana vatra na vojsku i da to ni jedna vojska na svetu ne bi tolerisala i da moraju da prestanu sa takvim aktivnostima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li u ovom istom pasusu ...

SUDIJA BONOMI: Ne, čekajte. Prvo da to razjasnimo. U prvom tabulatoru koji ste spomenuli u vezi sa ovim, tabulator 303, seljani su negirali. U tom tabulatoru stoji da su seljani negirali tvrdnju misije da vojska na bilo koji način radi protiv njihovih interesa. Međutim, sada u tabulatoru 308 sami seljani kažu da su se ljudi iseljavali, ne samo da su se iselili danas, nego da su se i ranije iseljavali zbog straha od patrola vojske. Dakle, emigrirali su odande. Te dve stvari su međusobno protivrečne.

SVEDOK DELIĆ: Te dve stvari su protivrečne, jer to su izjave od dva različita dana. Postoji još izjava na koju ćemo naići kasnije, gde opet

seljaci kažu da nemaju nikakvih problema, jer u ovome selu misija OEBS-a je bila svakih dva, tri dana. I praktično svakog dana je tražila odobrenje da obiđe ovo selo. Istina je da su to izjavili kao što tu piše. Evo, kada budemo naišli na nekom od sledećih tabulatora, znači, ja ću vam skrenuti pažnju ovaj...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali dok smo na ovome, generale, dok smo na ovome gde ovo piše, na početku pasusa piše da je održan sastanak između predstavnika OEBS-a i oficira za vezu i otišli da obiđu selo Dobrušte, što im je i omogućeno, to piše.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I u tom istom pasusu piše: "U toku boravka održan je sastanak sa predstavnicima sela na kome su oni izjavili da nemaju problema sa pripadnicima vojske. A predstavnici misije izrazili zadovoljstvo što vide decu kako slobodno idu u školu." I onda su ova pitanja gde kažu, "plaše se patrola". Dakle, na istom sastanku objašnjavaju da nemaju problema sa vojskom, deca idu u školu, ali plaše se patrola.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ako se pogleda na ovu kartu, znači, vidi se raspored ove jedinice koja je u neposrednoj blizini toga sela. Ovde se, znači, nekada, noću je i bilo dejstva, jer je ova jedinica napadana znači sa ovoga ovde objekta, Brinja. I stanovnici su sigurno čuli to dejstvo. Ja kažem da je to jedan sasvim realan strah, jer se oni nalaze neposredno u graničnom pojasu, gde je vojska, znači, prisutna u njihovoj blizini. To što oni kažu da nemaju problema sa vojskom, nemaju, znači, jer oni ne prave nikakve probleme, a to što se oni plaše, pa to je individualna, na kraju krajeva, stvar. I što se osećaju ugroženim. Tako bi se, verovatno, osećali i drugi ljudi, ljudi drugih nacionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U blizini granice gde ima sporadičnih dejstava i u to vreme.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gde imate još ovakvih primera koje ste maločas pomenuli, da se zadržimo možda samo na nekom od tih tabulatora i da ih ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Imam posebno, znači, početkom marta, ovo selo. Ali imam u istom tabulatoru, znači, u tabulatoru 310, da je običeno selo Planeja koje je, takođe, u graničnom pojasu i "da je obećana humanitarna pomoć za školu i da je direktor izjavio da od strane vojske nemaju nikakvih ...

TUŽILAC NAJS: Nemamo prevod ni za ovaj dokument. Prema tome brzina čitanja svedoka je verovatno prevelika za prevodioce.

SUDIJA KVON: Stavite to, molim vas, na grafoskop. Brine me način na koji izvodite dokaze. U vašem indeksu ovde stoji da je prevod dostavljen, a nije. Nastavite.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde na početku, znači 15. decembra tim misije je boravio u selu Zulfaj (Zulfaj), po prijavi meštana da je u selu bilo pucnjave. Selo Zulfaj se nalazi ovde, znači takođe u graničnom pojasu, neposredno uz samu granicu sa Albanijom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Kvon, u transkriptu piše 15. decembar, a svedok govori o 15. februaru. Govorite o 15. februaru?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA KVON: Hvala.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I misija je konstatovala ovde, znači, da meštani ne žive stalno u selu, već da žive, znači, u Đakovici i da samo dolaze da hrane stoku. Predstavnici OEBS-a su pregledali kuće i sagledali da nema oštećenja na kućama koja bi bila posledica pucnjave. A pucnjava koja se čula je, znači, potiče od incidenta koji se desio na karauli "Goden" (Goden), nedelju dana pre toga, kada je

pokušana, jedna ilegalna grupa terorista da, znači, ilegalno pređe državnu granicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi sada objašnjavate to šta je bilo, a ovde kaže: "Nema oštećenja na kućama koja bi bila posledica navodne pucnjave, pucnjava je bila u rejonu karaule "Goden" pre sedam dana koja se čula u navedenom selu." To je ovo šta piše u izveštaju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda dalje, "predstavnik misije izražava zadovoljstvo što je izvedena vežba protekla bez incidenata" i tako dalje ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je na drugom terenu, znači, jedinice vojske su izvodile i vežbovne aktivnosti, pa su i te aktivnosti pratili predstavnici misije. Ovo je vežba jedne čete iz 125. brigade u rejonu Vučitrna (Vushtrri) koje je propratio jedan tim misije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, sve aktivnosti su bile praćene, svaki pokret, svaka vežba, svaka aktivnost. Da li imate još u nekom od ovih tabulatora izveštaj o poseti nekom selu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, ostalo se prvenstveno odnosi na ove sastanke koji su na raznim nivoima izvođeni, znači, između lokalnih timova i oficira za vezu kao i na ovome višem nivou u Prištini (Prishtine).

SUDIJA BONOMI: Gospodine Deliću, da li se u nekim od ovih izveštaja može naći bilo kakvo spominjanje pigovora OEBS-a na agresivno ponašanje Vojske Jugoslavije ili pak prigovora koje su seljani uputili u vezi sa agresivnim ponašanjem Vojske Jugoslavije? Ili da li svi ti izveštaji kažu da se Vojska Jugoslavije besprekorno ponašala?

SVEDOK DELIĆ: Mogu se naći i takvi slučajevi. U izveštaju za mart, znači, postoji jedan sumarni podatak, znači dat pregled šta je misija

prijavila kao incidente prema njezinim, ovaj, članovima i timovima. A ovo što se tiče, sve ovo o čemu mi govorimo, znači ove posete selima, znači, sve su one rezultat prijave određenom timu misije da je tamo, znači, došlo do nekog incidenta ili da je vojska, znači, ugrožavala stanovništvo. Kao što se vidi, u ogromnoj većini ovih izveštaja, misija ja na terenu došla do sasvim drugih rezultata.

SUDIJA BONOMI: Možete li da nam ukažete na jedan primer?

SVEDOK DELIĆ: Da li iz ovog meseca? Ja ovde imam iz meseca marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa koji vam je pri ruci.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa, evo, iz meseca marta. 1. mart.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je to tabulator?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Evo, sad ću vam reći. To je tabulator, to je tabulator 448. Bajnder 4.

SUDIJA KVON: Još nismo dobili tabulator 448. Dobro, možemo onda da se vratimo na to pitanje, a sada hajde da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, doći ćemo na to svojim redom. Da li možemo da eliminišemo, dakle, ove dalje tabulatore do 320, gde su svi dokumenti u vezi sa radom misije? Da li ima potrebe da još neki komentarišete, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa, evo, ja ću prokomentarisati jedan, još samo. Evo, znači, to je tabulator ...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, na vama je da izdvojite važne dokaze, a ne da svedok to odabire, ali, u redu, nastavite.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tabulator 317. To je stranica 3, treći pasus odozdo.

SUDIJA KVON: Koji je broj paragrafa?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta citirate, samo pročitajte, ja ne mogu da ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "U toku dana predstavnici misije OEBS u Peći (Peje) nagovarali su i ubeđivali svoje pomoćno osoblje, vozače i prevodioce, da zajedno sa njima napuste teritoriju Koova i Metohije". Znači, stranica 3, rekao sam koji je tabulator. 317.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, tu se vidi da misija se priprema da napusti Kosovo i Metohiju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je 19. februar. Istog dana u Prištini je održan sastanak predstavnika misije OEBS na zahtev generala Drevenkijevića (Karol John Drewienkiewicz) na kome su pristupovali general Lončar i ostali rukovodici timova. Tema razgovora je bila, znači, povećana aktivnost vojske i pružanje pomoći oko evakuacije misije OEBS. I ono šta sam posebno hteo da istaknem, znači, gospodin Drevenkijević je izneo da raspolaže saznanjima da pripadnici MUP-a pripremaju akcije prema misiji OEBS preobučeni u uniforme OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves). I da spremaju atentat na Vokera (William Walker). To sve, znači, nema nikakve veze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, naša plicija je obezbeđivala Misiju sve vreme. Da li vam je poznato da li se ijednom člnu Misije bilo šta desilo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ranjena su samo dva verifikatora. Mislim da su iz Škotske (Scotland), ali od strane terorista u rejonu Dečana (Decane).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde Drevenkijević vama kaže kako će MUP da puca na misiju prilikom povlačenja, preobučeni u uniforme UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves). MUP je ispratio misiju sve do granice, da bi bezbedno otišli kad su želeli, je li vam to poznato?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je. To postoji, znači, u izveštajima za mesec mart, da se ambasador Voker zahvalio na granici pripadnicima MUP-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što ga nisu, što, što su ga ispratili, što ga nisu streljali i što nisu napadali njegovu, kako je on to tvrdio ... I Drevenkijević. Uostalom, videli smo šta Drevenkijević tvrdi, a videli smo na filmu da ne govori istinu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodin Bonomi (Bonomy) je pitao za incidente. Ovde na stranici 7 je navedeno sve šta se desilo, znači...

TUŽILAC NAJS: To je opservacija. Takve stvari ne treba da se dozvole. Ovakvi komentari ne smeju da se iznose.

SUDIJA KVON: To je tačno, ne smete da iznosite takve komentare.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja se nadam da ćete upozoriti gospodina Najsa kad bude iznosio krajnje neumesne komentare.

TUŽILAC NAJS: Optuženi izgleda u potpunosti ne razume različite funkcije: advokata, što on sada pokušava da bude i zastupnika jedne strane koji ima obavezu da svoje teze iznese svedocima. To su dve različite strane.

SUDIJA KVON: Ja bih zamolio obe strane da nastavimo sa radom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nastavićemo, gospodine Kvon. Podrazumeva sa da ta strana ne falsifikuje činjenice i ne vrši nameranu opstrukciju saznavanja istine.

SUDIJA BONOMI: Molim vas lepo da nastavite sa radom kada vam predsedavajući sudija kaže da nastavite sa radom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemojte mnogo da se uzbuđu-

jete, gospodine Bonomi, evo, nastavljam sa radom. Recite, molim vas, generale, šta vam je ovde zapisano od ovih incidenata, na koje ste hteli da ukažete? Pomenuli ste, koliko se sećam, stranicu 7.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tabulator 317, stranica 7. To je ono šta je misija na sastanku iznela kao i prekoračenje ovlašćenja kao i incidenti od strane vojske prema pripadnicima misije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da citirate, da vidimo šta su to ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Okretanje oružja prema vozilima verifikatora koja su pratila jedinicu na maršu, 13 puta. Zaustavljanje sa uperenim oružjem i udaljavanje iz logorske prostorije, dva puta. Neadekvatna upotreba sile, jednom, zabrana prolaska verifikatorima kroz rejon rasporeda jedinice, 10 puta. Pretres i oduzimanje stvari, dva puta. Verbalna pretnja, jednom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je li su ovo neki veliki incidenti, je li se nekome šta desilo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam već juče rekao da je često bilo pokušaja ulaska u granični pojas ili, čak, u logorsku prostoriju gde su verifikatori lično pokušavali da podignu rampu i da uđu unutra, gde su onda stražari reagovali na način kako pravila službe predviđaju, da bi sprečili, znači, takvo nezakonito delo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde se i kaže, na stranici 8: "U svim slučajevima kada su dolazili nenajavljeni i bez oficira za vezu, članovima misije nije dozvoljen pristup u raspored jedinice.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bilo u skladu sa pravilima, da dolaze sa oficiriom za vezu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To se radi o logorskim prostorijama i o graničnom pojasu. I to je stalno bilo predmet razgovora i tek negde početkom marta, konačno je dogovoreno povodom tih pitanja,

znači, da timovi ne dolaze u granični pojas bez oficira za vezu. A kada su dolazili sa oficirima za vezu, onda nikada nije bilo problema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to, generale, povezano i sa praktičnim razlozima?

SUDIJA BONOMI: Ne vidim taj paragraf. Da li možete da mi kažete o kom paragrafu se radi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Na stranici 8, to je na stranici 8, treći paragraf, gde piše: "U svim slučajevima kada su dolazili i nenajavljeni i bez oficira za vezu, članovima misije nije dozvoljen pristup i prolaz kroz rejon rasporeda jedinica".

SUDIJA KVON: Engleska verzija, strana 7.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to, generale, vezano i sa praktičnim razlozima? Oficir za vezu ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Kada je prisutan oficir za vezu, vojska preuzima odgovornost i za bezbednost misije, od njezinoga pokreta iz garnizona, znači, pa tokom celog boravka u jedinici. Na kraju krajeva, oficir za vezu je taj koji dobro poznaje teritoriju. Dobro poznaje puteve, komunikacije i praktični razlozi su kada se sa misijom pojavi, znači, oficir za vezu, znači da je i boravak, znači, odobren i da pretpostavljena komada zna da misija boravi u tom rejonu i da taj neposredni starešina, da li je to neki komandir čete, uopšte ne mora da razmišlja o tome i da poziva svoga komandanta i da ga izveštava o tome da li tu je, znači, stiglo neko vozilo, "da li mogu da ih propustim ili da li mogu s njima da kontaktiram".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle sve je već rešeno samom činjenicom da oni idu u skladu sa procedurom koja je predviđena.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, kad idu u skladu sa procedurom, onda je sve u redu, kad ne idu u skladu sa procedurom, onda im ne dozvoljavaju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Onda, znači, nije dozvoljen pristup.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, potpuno je jasno ...

SUDIJA KVON: Generale, da li biste mogli da pročitate onaj deo u poslednjem paragrafu pod slovom (h)? Molim vas da pročitate taj paragraf. Tu stoji 24. februar.

SVEDOK DELIĆ: Da. "Dana 24. februara u rejonu sela Donja Brnjica (Bernica e Poshtem) pripadnik 52. bataljona ABHO je prišao članu misije ...

prevodioci: Samo malo sporije zbog prevodilaca. Hvala.

SVEDOK DELIĆ: ... koji je došao u rejon rasporeda jedinice i rekao mu: 'Mi ćemo vas ubiti, životinje, ovo je Srbija'. Ovo je, ova, ovde, pretnja koja je definisana i o kojoj sam govorio, znači verbalna pretnja, jedna. To je to.

SUDIJA KVON: Da li znate šta se desilo sa ovim vojnikom, nakon što je izneo tu usmenu pretnju?

SVEDOK DELIĆ: Pošto to nije moja jedinica, meni to nije poznato, ali ovde, znači, kada su predstavnici misije izneli sve ove, znači, incidente, rečeno je da će oni biti provereni. Inače, uvek kada je misija iznosila, ne samo prema sebi nego i premam znači, civilnom stanovništvu neke probleme, znači, starešine jedinice su bile dužne, bilo sa članovima misije, bilo sami, da u svom komandnom lancu izvrše proveru, znači, tih navoda i da preduzmu adekvatne mere.

SUDIJA KVON: Da li su ovi izveštaji slati Generalštabu jugoslovenske vojske?

SVEDOK DELIĆ: Pa ja vam upravo kažem, vidi se na svakoj stranici da je izveštaj primljen od Operativnog centra Generalštaba. Na poslednjoj stranici ima pečat, znači da je primljen u Operativnom centru.

SUDIJA KVON: A izveštaje je, takođe, Generalštab slao i političkim liderima?

SVEDOK DELIĆ: Ovi izveštaji su ulazili kao jedna tačka u operativni izveštaj. Nisu kao poseban izveštaj, znači, odlazili van Generalštaba, već, znači, događaji iz ovog izveštaja, oni najvažniji, su ulazili u tačke operativnog izveštaja Generalštaba.

SUDIJA KVON: Hvala vam. Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da pojasnim, gospodine Kvon. Vi vidite, evo, na ovom primeru koji je sada na stolu, kome je upućen. Generalštabu Vojske Jugoslavije, Timu za vezu sa misijom OEBS i NATO. Dakle ovo u Generalštabu dobija Tim za vezu sa misijom OEBS i NATO. Da li možemo da ovde zaključimo sa dokumentom 320 koji se odnosi na rad sa Verifikacionom misijom, da napustimo ovo pitanje vezano za Misiju, za ovaj mesec? Nadam se, generale, da nemate tu sada ništa sporno. Generale, komanda Prištinskog korpusa i vidim da se ovde pojavljuje zamenik komandanta, odnosno lice koje u tom trenutku zastupa komandanta, pukovnik Veroljub Živković, 7. marta šalje komandi 549. brigade na ličnost komandanta ili načelnika štaba, dakle vama ili vašem načelniku štaba, ovu depešu. Šta je predmet ovog telegrama? On je u tabulatoru 321, generale.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je, ovo je telegram, depeša komande Prištinskog korpusa koja je poslata posle moga telegrama,

gde sam izvestio da se u rejonu sela Ješkovo (Jeshkove) nalaze, znači i ponovo prikupljaju terorističke snage. I to je telegram, znači, da do 14.00, 8. marta komandi korpusa dostavim svoju zamisao za razbijanje i uništenje te, znači, uočene grupe i sastav snaga koje ću tom prilikom angažovati, kao i da uključim, znači, odnosno pozovem i deo snaga MUP-a, da učestvuje u toj aktivnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, vrlo dobro, generale. Sad ću vam postaviti nekoliko pitanja, imajući u vidu, imajući u vidu i jedan iskaz svedoka koji je bio ovde zaštićen svedok, K-43, u vezi sa ovim incidentom. Dakle, šta je suština, šta je, generale, suština zamisli za razbijanje i uništavanje šiptarskih terorističkih snaga u širem rejonu sela Ješkovo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To sve sledi kroz ova dalja dokumenta. Znači, suština je da se oko, oko Prizrena u ovome periodu počinju pojavljivati, znači, grupe terorista jačine 20 do 30 ljudi, koje mobilišu stanovništvo i ponovo zaposedaju teritoriju kao što je to bilo i 1998. godine, sa ciljem, znači, da se grad Prizren blokira i da se preseku komunikacije koje iz Prizrena vode, znači, u dubinu državne teritorije i da se preseku, znači, logistički, znači, pravci za snabdevanje jedinica. Ja izveštavam, znači, o toj pojavi, izveštavam komandu korpusa i tražim, znači, odobrenje da se, znači, te terorističke snage neutrališu, razoružaju i razbiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, da li je to šta vi tražite u tabulatoru 322, ovo šta pišete: "Komandi Prištinskog korpusa", to je, dakle "Zamisao za razbijanje i uništavanje šiptarskih terorističkih snaga u širem rejonu sela Ješkovo, južno od Prizrena".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tabulator 322 je, znači, odgovor na ovaj telegram, znači, iz tabulatora 321, gde se traži da ja dostavim zamisao. I ja ovde dostavljam, znači, zamisao posle konsultacije sa načelnikom sekretarjata MUP-a koje će snage jedinice biti angažovane i kako će to dejstvo na blokadi, znači, terorističkih snaga biti izvršeno. I to šaljem, znači, komandi Prištinskog korpusa i predlažem vreme početka te aktivnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na osnovu ...

TUŽILAC NAJS: Pre nego što nastavimo, optuženi je spomenuo zaštićenog svedoka, K-43. Ovde se očigledno radi o greški. I kako to ne bi ostalo u transkriptu i zbunjivalo čitaoce, možda bi to ipak trebalo da se identifikuje na pravilan način.

SUDIJA BONOMI: Mislim da se radi o svedoku K-41.

TUŽILAC NAJS: Da, verovatno.

SUDIJA BONOMI: Možda bi gospodin Milošević to mogao da pojašni.

TUŽILAC NAJS: Mislim da se radi o svedoku K-31, izvinite, K-41, a možda i o K-42?

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nisam siguran. Kod mene se ovde našlo u beleškama "K-43", ali možda je ta oznaka pogrešna. U svakom slučaju, ovde je jedan svedok gospodina Najsa svedočio sasvim drukčije od ovoga šta je konkretna situacija o kojoj svedoči general Delić, jer su ovde bile njegove snage i tačno se zna šta je se desilo, tako da neće biti nikakvog problema da se ustanovi istina i da se još jedan svedok eliminiše kao potpuno lažan.

SUDIJA KVON: Ako se radi o svedoku K-40 i još neki broj, onda je verovatno K-41 budući da smo imali samo svedoka K-41. Molim vas da to tokom pauze proverite i da nas obavestite, a sada ćemo da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da vidimo šta se desilo sa ovim vašim predlogom "zamisao za razbijanje i uništenje" ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tabulator 323, to je naređenje komande Prištinskog korpusa, odobrava se moj predlog angažovanja, znači, snaga i naređuje se, znači, da pristupim razbijanju šiptarskih snaga, onako kako sam ja predložio, 11. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, prihvata se vaša zamisao?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I onda vi donosite ... Je li ovo cela tehnologija: oni vam traže zamisao, prihvatili vašu zamisao, dakle, vi onda, posle toga, donosite zapovest o angažovanju snaga. Je li to zapovest koja je sadržana u tabulatoru 324?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, postoje dve tehnologije: ako pretpostavljena komanda naređuje direktno, znači, izvršenje zadatka, onda, znači, se samo pravi odluka, zapovest i analiza, odnosno izveštaj. A ako ja, pošto, ako se sećate iz 1998. godine, naređenja da se zabranjuje, znači, bez odobrenja komande korpusa angažovanje jedinica osim kad je direktno napadnuta, ja, kao komandant, znači, moram da izvestim o pojavi terorističkih snaga i predložim komandi korpusa šta da se radi. Zatim komanda korpusa, kao što je to ovde, traži od mene kako sam ja to zamislio da relizujem zadatak. Može da odobri moju zamisao ili da je promeni. U ovom slučaju je odobrena moja zamisao. Komanda korpusa mi naređuje, znači, da relizujem tu zamisao, ja donosim ovu odluku, znači, koja je prikazana na karti i donosim zapovest svojim jedinicama. Zapovest je tabulator 324.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo vas o toj zapovesti i pitam. Dakle, zapovest vašim jedinicama koju ste izdali, koja se nalazi u tabulatoru 324, da li možete samo kratko da komentarišete vašu zapovest?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde se kaže da je u toku noći 3. na 4. mart u širi rejon sela Ješkovo ubačena teroristička grupa jačine do 25 terorista, a odmah naredne noći da su počeli obilazak sela Leskovac (Leskovc), Ljubičevo, Hoča Zagadska (Hoce e Qytetit) u cilju mobi-

lizacije šiptarskog stanovništva. On dalje ovde govori, 5., 6., aktivnosti, da se priključila grupa od oko 50 terorista iz Retimlja, da je toga dana izvršen demonstrativni napad na četvu mešovitog sastava, ovu koja se nalazi ovde blizu jezera ...

SUDIJA BONOMI: Pitanje je koja ste vi uputstva dali svojim snagama?

SVEDOK DELIĆ: To se vidi kroz zadatke jedinicama, to je tačka 5. Ovde, znači, tačka 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 i 5.6. Precizno, znači, svaka jedinica dobija zadatak. Dobija se prvo, znači, sastav jedinice, odakle vrši pokret, gde poseda, znači, linije blokade, kakav zadatak ima u toku dejstva i, ako želite, bilo koju od ovih mogu da pročitam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ovo je jedna veoma detaljna i precizna naredba koju ste vi izdali i koja sadrži sve elemente predviđene za izdavanje takve naredbe. Da li se u prilogu nalazi i mapa kako je uobičajeno uz ovakve naredbe. Mapa je u tabulatoru 325. To je mapa gde piše: "Odluka komandanta 549. motorizovane brigade za uništenje šiptarskih terorističkih snaga u širem rejonu sela Ješkovo", odobrio general-major Lazarević, potpisao komandant brigade, Božidar Delić. I cela je ovde situacija na mapi.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Crvenom su prikazane snage vojske koje su bile angažovane, crvenom bojom, plavom bojom je prikazan rejon gde se nalaze terorističke snage, zelenom bojom je prikazan raspored snaga MUP-a.

SUDIJA KVON: Generale, na primer u paragrafu 5.6 i 5.4, primetio sam da se spominje "PJP". Da li se radilo o pripadnicima specijalne odnosno posebne policije? Dalje 30.7 i ovde je "PJP". Dakle policija je delovala pod vašom komandom. Da li možete da nam to malo detaljnije objasnite?

SVEDOK DELIĆ: Samo niste se dobro izrazili, nije delovala pod

mojom kontrolom. Ovo je bila zajednička aktivnost, znači, vojske i MUP-a. A Posebne jedinice policije, to, ja nisam stručnjak za policiju, to nije specijalna policija, to je deo redovne policije, mlađih godišta koje je, da kažem, bolje osposobljen u odnosu na ostalu policiju. I nije imao status nikakve specijalne policije. Ja mislim da je to general, ovaj, Stevanović objasnio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je to objasnio, ali se ovde uvek prevodi "specijalna policija", verovatno ne mogu da nađu adekvatan izraz za Posebne jedinice policije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je redovna policija. Redovna policija, ali mlađih godišta koja je prošla, da kažem i jedan deo, možda neke vojne obuke. Bolje osposobljena nego ostali sastavi policije.

SUDIJA KVON: Generale, da li možete da nam date opis, jednu opštu sliku kako se sprovodi jedna zajednička akcija sa policijom?

SVEDOK DELIĆ: Znači u pripremi, pre nego što se napravi ova karta i pre nego što se napiše zapovest, znači, ovde je očigledno da sam ja, znači, da su moji organi nacrtali kartu i da su to moji organi napisali zapovest, to je normalno i zbog toga što je vojska posebno osposobljena, ima organe, znači, koji se bave crtanjem karata. Komandant jedinice MUP-a je tu da zajedno samnom, znači, usaglasimo dejstva njegove jedinice s obzirom da njegova jedinica ima manje borbene mogućnosti, nema sredstva za podršku, već ima najčešće streljačko naoružanje samo. I mi zajedno, znači, gledajući zemljište na terenu gde se izvodi akcija, odlučujemo, znači, na kom će pravcu biti angažovana, znači, policija. A radi usaglašavanja komandovanja i u ovome slučaju i praktično svim slučajevima kada smo dejstvovali zajedno sa policijom, komandant ove jedinice se nalazi direktno pored mene, mi smo zajedno. On komanduje sa svojim sastavima, ja komandujem sa svojim sastavima. Normalno, pružamo pomoć ukoliko je potrebna njemu pomoć, sanitetska, znači, podrška ili bilo šta drugo, normalno je da ću ja da pomognem isto kao kao što, ukoliko meni treba pomoć i ja ću dobiti, znači, tu

pomoć od policije.

SUDIJA KVON: Hvala vam. Ali recite nam, pre svega, ko donosi odluku o tome da će se sprovesti jedna zajednička operacija vojske i policije?

SVEDOK DELIĆ: Pa vidite, u ovome prethodnom tabulatoru, to je tabulator 323 ... Samo da pogledam, mogli ste da pogledate ... U stvari, u tabulatoru 321, zadnji stav. Komanda korpusa, znači, posle moga izveštaja kaže da dostavim, znači, zamisao za izvršenje zadatka, sastav grupisanja snaga, a da pri planiranju akcije uključim i deo snaga MUP-a. Znači, komanda korpusa predlaže, znači, pre nego što napravim zamisao, stupim u kontakt sa načelnikom sekretarijata koji je, isto tako, na mojoj teritoriji, teritorijalno odgovoran za taj deo zone, da zajedno isplaniramo, znači, tu aktivnost.

SUDIJA KVON: Da li mogu da zaključim, uopšteno govoreći, da je policija, u stvari, podređena vojsci?

SVEDOK DELIĆ: Ne možete tako da zaključite. To su potpuno dva ravnopravna, znači, sistema i kada je u pitanju 1998. godina, policija je bila, znači, nosilac aktivnosti protiv terorističke borbe, a vojska je bila ta koja je podržavala policiju. Slično je bilo i početkom 1999. godine. Konkretno u ovoj akciji vidi se i po angažovanim snagama da je vojska, znači, bila nosilac, a da je policija ta koja je, znači, sadejstvovala. Ali nije bilo nikakve potrebe da ja komandujem, znači, svim tim snagama. A da bi se izbegli određeni problemi, ja i komandant, ako pogledate ovde na karti, videćete gde se nalazi, znači, moje komandno mesto. Videćete ovu zastavu, ona oznašava moje komandno mesto. Ja i komandant jedinice MUP-a se nalazimo zajedno.

SUDIJA KVON: To nije baš najjasnije na karti. Da li biste možda taj deo karte mogli da stavite na grafoskop? Zamolio bih poslužitelja da to uradi. Molim da se karta presavije i onda da se taj deo stavi na

grafoskop kako bi na grafoskopu svedok to pokazao. Dakle, vi kažete da se komandno mesto komandanta MUP-a može videti tu na karti?

SVEDOK DELIĆ: Odavde se vidi samo moje komandno mesto.

SUDIJA BONOMI: Da, ali onda nema svrhe ...

SUDIJA KVON: Da, nema svrhe da se to stavi na grafoskop.

SUDIJA BONOMI: Generale, ako pogledate dokument 324 i ako pogledate paragraf 5.6, šta znači taj paragraf?

SVEDOK DELIĆ: Paragraf 326, to označava, znači, da jedinica MUP-a ...

SUDIJA BONOMI: 5.6, paragraf 5.6.

SVEDOK DELIĆ: To je 37. odred Posebnih jedinica policije sa jednim vodom protivavionskih topova 30.2 mm manje jedno oruđe, da će iz kasarne vršiti pokret iz kasarne, kasarna "Dušanov grad"- Cviljen i posesti liniju blokade ...

SUDIJA BONOMI: Ja to mogu sam da pročitam. Hteo bih da mi ponudite opis ili definiciju ovog konkretnog paragrafa.

SVEDOK DELIĆ: To je, znači, ovde se vidi da su angažovane dve jedinice MUP-a, kroz paragraf 5.6 i paragraf 5.7. I ovde su, znači ...

SUDIJA BONOMI: Da, ali to su naređenja. Svaki je naređenje. I to je naređenje jedinici MUP-a.

SVEDOK DELIĆ: To je naređenje i jednoj i drugoj jedinici ...

SUDIJA BONOMI: Oprostite?

SVEDOK DELIĆ: Naređenje i jednoj i drugoj jedinici MUP-a. Jedna je, znači, četa Posebne jedinice ...

SUDIJA BONOMI: A ko je izdao naređenje?

SVEDOK DELIĆ: Vidi se da sam ja, znači, potpisao to naređenje.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

SUDIJA KVON: Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da nastavite sa ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo gde smo stali, generale, u vezi sa pitanjem koje je postavio gospodin Bonomi o učešću vojske i policije u ovoj aktivnosti vezano za terorističku grupu u selu Ješkovo, vi ste objasnili da je u policijskom smislu to područje u nadležnosti Sekretarijata unutrašnjih poslova Prizrena.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Načelnik Sekretarijata unutrašnjih poslova Prizren je pukovnik policije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' tako? Dakle u istom činu kao i vi u vojsci. Je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi s njim napravili dogovor o zajedničkoj aktivnosti ili ste to dobili od nekog drugog?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Zajedno sa njim, u prisustvu njegovih komandanata. To su ovi komandanti koji su, inače, pod njegov-

om komandom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li na osnovu tog dogovora, vi kad pravite plan za tu celu aktivnost, unosite i aktivnost njegovih sastava koji učestvuju u toj aktivnosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je bila praksa i na nivou korpusa i na nivou brigade i tokom 1998. godine i tokom 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vidi se na kraju zapovesti, stranica 5, kome je ona dostavljena. Moja zapovest je, znači, dostavljena samo mojim jedinicama, nije dostavljena MUP-u.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali vaše jedinice treba da znaju i gde se nalaze jedinice MUP-a.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je potpuno normalno da bi se izbegla, kako se ono zove, "prijateljska vatra".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, da li je u te svrhe stavljeno ovo šta se odnosi na jedinice MUP-a, u vaš tekst?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je neposredno sadejstvo dve, znači, jedinica MUP-a, jedinica vojske, koji su i jedni i drugi, znači, državni organi i sasvim je normalno da vrlo tesno sarađuju i sadejstvuju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada, ja sam ljubaznošću oficira za vezu dobio ovo šta ima u ovom fil-boksu gospodina Najsa. To je svedok, vi ste bili u pravu, gospodine Kvon, to je K-41, u fil-boksu stoji "K-41" (Prizren-Orahovac-Suva Reka) i onda se pominje Ješkovo, 700 vojnika zauzeli su položaj u blizini sela zajedno sa Posebnim jedinicama policije. Tenkovi i protivavionski topovi otvorili su paljbu na selo i svedok i drugi pošli su da očiste selo, što je značilo da tamo treba ubiti svakoga, budući da, drugim rečima, da su tamo samo pripadnici OVK. Svedok je video deseticu mrtvih, ali nikog od njih u uniformi OVK. On smatra da je ubijeno ukupno 30 ljudi. Svedok nije video da bilo ko

uzvraća vatru. Dobio je naređenje od kapetana Gavrilovića, komandanta pozadinskog bataljona, otišao je južno od Trnja (Termje) sa nekih 80 do 100 vojnika u pratnji jednog policajca" ... Kako su oni ubili neke civile, e sada u vezi s tim šta ovaj svedok gospodina Najsa govori, šta se može videti iz ove vaše operacije i šta se stvarno dogodilo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Postoji sledeći tabulator. To je, znači, analiza odnosno izveštaj pretpostavljenoj komandi, to je tabulator 326.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste na karti u tabulatoru 325 objasnili raspored jedinica i sve šta ste uradili s tim. E, 326 je analiza ovoga šta se dogodilo, a ja nastojim, generale, da date objašnjenja u vezi sa ovim svedočenjem, ovog svedoka. Da vidimo sad šta piše u toj vašoj analizi i šta se stvarno dogodilo.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Kroz analizu, znači, prvo vidi se, prva tačka, "Jačina, organizacija i raspored odbrane šiptarskih terorističkih snaga". Kaže se: "Otpor od strane šiptarskih terorističkih snaga nismo imali u selima Les (Lez), Ljubičevo, Biluša (Billushe), Poslište (Poslishte) i Hoča Zagradnska. Stanovnici ovih sela, po uočavanju snaga MUP-a i vojske, su se uskomešali u selima, a zatim organizovano krenuli prema selu Leskovac i Prizrenu. Meštane smo zaustavili, izvršili pretres i deo sumnjivih lica, devet osoba, predali organima MUP-a. Ostatak ljudstva zadržali smo neko vreme dok su se izvodila dejstva u selu Ješkovo, a zatim ih vratili svojim kućama. Otpor 'ŠTS' je izvršen u selu Ješkovo. U navedenom selu cenimo da su snage bile jačine 20 do 30, 25 do 30 ljudi. Organizacija odbrane u toku dana svodila se je samo na neposredno obezbeđenje komande šiptarske terorističke grupe u samom selu. Prema zaplenjenim dokumentima, uočava se da su imali tri stražarska mesta s vremenom smene na svaka dva sata". I tako dalje. "Posebnih položaja za odbranu nije bilo, već su koristili izgrađene objekte od septembra meseca prošle godine. U samom selu izvršili su adaptaciju nekoliko kuća za smeštaj ljudstva, pripremu i kuvanje hrane".

prevodioci: Molimo da čitate sporije.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mi to možemo da pročitate. Bilo bi bolje kada biste uputili svedoka na neki konkretni pasus.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, ja ga upućujem upravo na ovaj pasus koji čita pošto je svedok K-41 rekao da su tamo bili civili, ovde kod vas na kraju ovog pasusa stoji: "U samom selu nije bilo civila već samo 'ŠTS'. Isti su pružili otpor dejstvujući iz streljačkog naoružanja i ručnih bacača." Mi upotrebljavamo taj izraz "ručni bacač", oni ovde razumeju da je reč o "ručnom lanseru" ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da tu razliku znate. I onda piše da su "šiptarsko terorističke snage pokušale proboj na pravcima selo Ješkovo-Hoča Zagradaska, potokom i selo Ješkovo, objekat Brudska Glava, trigonometrijska tačka 1206. I s obzirom da su se nalazili u okruženju, sam pokušaj proboja im nije uspeo." I onda govorite: "Gubitke procenjujemo, ubijenih devet, zarobljenih nije bilo, zaplenjen jedan polo-armbrust, jedna bazuka, dva puškomitraljeza, jedan minobacač 60 milimetara sa 16 mina kineske proizvodnje, 19 automatskih pušaka i jedna puška M48".

SUDIJA ROBINSON: Sada je vreme za pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ovde tvrdite da nije bilo civila za razliku od ovoga svedoka koji je ovde svedočio da su tu u selu Ješkovo stradali civili.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U selu Ješkovu sigurno nije bio ni jedan jedini civil. Sva lica su bila u uniformama OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok kaže da nisu bila u uniformama OVK, nego da su bila u civilnom odelu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovaj događaj su pratili verifikatori,

znači, misije OEBS. Bila su prisutna tri vozila, odnosno tri tima u selu Hoča Zagradaska. Oni su sutradan, znači, zbog pada mraka nisu mogli da izvrše verifikaciju, pa su sačekali sutradan sa pripadnicima policije izvršili verifikaciju i pronašli, koliko se ja sećam, oni su pronašli, znači, sedam poginulih pripadnika OVK, jer su dva bila na drugom mestu u selu. Ukupno ih je bilo devet. I oni su to verifikovali i u jednoj knjizi, znači, "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told) Fonda za humanitarno pravo, govori se nešto o misiji OEBS i njihovim zapažanjima za ovu teritoriju i na stranici 332 se govori o tome da je misija, znači, iskazala bojazan zašto se, znači, teroristi ponovo organizuju u tom selu i da su, znači, pratili ovaj događaj i izvršili ovu verifikaciju. A postoji jedna druga knjiga, komandanta Drugog bataljona 125. brigade OVK, znači Rustema Beriše (Rustem Berisha) koja se zove "Put slobode" (Rruga e lirise). On na stranici 99 te knjige navodi imena devet poginulih pripadnika OVK, ali po imenima. Mi, znači, nismo tom prilikom mogli da utvrdimo imena poginulih, a on navodi da su to bili, znači, pripadnici specijalne jedinice 125. brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, vi ste ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, možete li da mi razjasnite jednu stvar? Kad govorimo o ovom incidentu, vi ste lično vodili vaše trupe prilikom ulaska u selo?

SVEDOK DELIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači i u dokumentima OEBS –a i u dokumentima ovog komandanta UČK se ovde govori o terorističkim snagama, a ne o civilima?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nesumnjivo. Komandant, znači, Drugog bataljona 125. brigade, govori, znači, o herojskoj pogibiji devet pripadnika specijalne jedinice, znači tog dana, 11. koji su se,

kako on kaže u knjizi, u bliskoj borbi sa 15 do 20 metara, znači, herojski poginuli u selu Ješkovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači da po svim podacima koje vi imate, a vi ste bili ni a licu mesta i reč je o specijalnoj jedinici UČK, ništa od ovoga što svedok K-41 kaže u vezi sa civilima, o tome da nije bilo uzvratne vatre, nije tačno.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja apsolutno mislim da je potpuno smešno. Taj svedok K-41 je bio moj vojnik u intedantskoj službi. Motivi zbog kojih je on svedočio su sasvim, znači, druge prirode, ali ono, kažem da ono šta je on rekao da je potpuna neistina. I to može da potvrdi, znači, svaki pripadnik moje jedinice, svaki starešina moje jedinice koji je tamo bio prisutan. Na kraju, jedinica u kojoj je bio navedeni vojnik, apsolutno nije, znači, učestvovala u toj borbi i nije bila na mestu gde se borba odvijala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste bili na mestu gde se odvijala i tačno ovo šta ste rekli, ste sve sami videli.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam, znači, se nalazio, već sam rekao, početkom borbe od 4.00, moje mesto je bilo ovde. Terorističke snage su izabrale selo Ješkovo zato što se ono nalazi neposredno u planini okruženo sa svih strana visokom stenama i vrlo mu je teško prići. Znači, kako se borba, borbena dejstva odvijala, ja sam sišao direktno u selo. Znači, izvlačenje je pokušano tim potokom. Lično sam video, znači i naoružanje i sve te teroriste.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Deliću, da li je to bila jedina operacija koju je vojska sprovela u Ješkovu?

SVEDOK DELIĆ: Prethodne godine, 1998. godine, u septembru mesecu, isto ...

SUDIJA BONOMI: Dobro, u redu. Dakle, kad govorimo o operacijama početkom 1999. godine, nije bilo drugih operacija u tom selu?

SVEDOK DELIĆ: Ne, to je prva.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vam malopre kad sam citirao iz ovog sažetka koji je dat u fil-boksu, piše februar 1999. godine, to Ješkovo, 700 vojnika ... Koliko ste vi vojnika angažovali za blokadu sela i za ovu operaciju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sve to piše ovde u izveštaju, znači bilo je angažovano 611 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Mislim da sada možemo da idemo dalje. Vi, samo pre nego što odemo dalje, u ovoj analizi koja je u tabulatoru 326 pišete: "Od 8.30, pa sve do završetka dejstava, tri vozila misije OEBS-a su se nalazile u selu Hoča Zagradska."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Dejstva su završena neposredno pre pada mraka. Pre toga pripadnici misije su insistirali, još dok su trajale borbe, da uđu u selo. Pošto smo odgovorni za njihovu bezbednost, starešina koji se nalazio ovde u rejonu Hoče Zagradske, je onda ponudio da se vođa tima potpiše u njegovu radnu beležnicu da vojska ne snosi odgovornost za njihove živote, ukoliko uđu, znači, u rejon borbenih dejstava. I onda su oni rekli da oni ipak ne žele da uđu pre nego što to bude bezbedno. I sledećeg dana su zajedno sa MUP-om izvršili verifikaciju. Ja tada nisam bio prisutan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale, možemo da idemo dalje.

SUDIJA KVON: Generale Deliću, vidim da u ovom izveštaju stoji da se teroristička grupa, kako ste se vi izrazili, sastojala od 25 do 30 ljudi. A vaše snage imaju jačinu od više od 600 ljudi i imate i 6 tenkova. Zar vam se ne čini da je to bilo previše, da je to jedna neproporcionalna sila? Kakvo je vaše objašnjenje u vezi s tim?

SVEDOK DELIĆ: Apsolutno ne. Znači treba da poznajete taktiku borbe sa terorističkim snagama. Znači, te tolike snage nisu bile potrebne, znači, da bi se borile sa procenjenih 25 ili 30 ljudi, ali je potrebno izvršiti, znači, blokiranje celog rejon. Jer mi smo imali saznanja da se snage nalaze u Ješkovu, ali, znači u selu Ljubičevu, u selu Ćustendilu i u ovim drugim selima, znači Biluša, Hoča Zagradaska, Leskovac, znači, nismo imali saznanja o tome, pa su onda tolike snage potrebne da se blokira širi ovaj rejon. A taj rejon, znači, ne možete blokirati, znači, sa manje ljudi. Znači, to je potrebno zbog posedanja linije blokade. A neposrednu borbu, znači, sa tim snagama izvodila je, znači, daleko manja jedinica. Ovde je, znači, u naseljenom mestu prvenstveno učestvovala jedinica MUP-a i ona je imala odmah tri ranjena policajca. A posle toga, kad su teroristi pokušali izvlačenje, ovde su, znači, to što se kaže "potokom", poginili znači u tom potoku, jer su se, praktično, sukobili samo sa snagama jednog odeljenja koje je bilo na tom položaju. A odeljenje je tu negde do 10 ljudi.

SUDIJA KVON: Možete li da mi objasnite zašto vam je trebalo šest tenkova?

SVEDOK DELIĆ: Tenkovi su potrebni, znači, tenkovi su inače oruđa za neposredno gađanje. Oni, kao što vidite ovde, došli su, znači, iz rejonu Prizrena i došli su samo u rejon Hoče Zagradске. Oni, znači, nisu učestvovali neposredno i nisu se približavali ovom selu. A bili su potrebni da ukoliko je potrebno da izvrše direktnim gađanjem uništenje vatrenih tačaka. Naši podaci su govorili da tamo nema civilnog stanovništva i da se na vatrene tačke može, znači, dejstvovati bez problema, jer niko osim terorista ne bi bio ugrožen. Na kraju krajeva, sada u Avganistanu Amerikanci koriste i bombe od 15 tona da bi gađali jednu terorističku grupu od par ljudi i strategijsku avijaciju. Protiv terorista, na kraju krajeva, dozvoljeno je upotrebiti sredstva.

SUDIJA BONOMI: Možda sam ja nešto pogrešno shvatio, ali recite mi da li se iz izveštaja može razumno izvući zaključak da je većina terorista pobjegla, bez obzira što ste imali više od 600 ljudi?

SVEDOK DELIĆ: Ne, znači mi smo procenjivali da ih je bilo od 25 do 30, tako su govorili naši podaci. Pronašli smo...

SUDIJA BONOMI: Ubili ste ih devet.

SVEDOK DELIĆ: Pronašli smo sveske sa spiskovima. Najverovatnije da u momentu kad smo izvršili blokadu, da su ostatak, znači do 25 ili 30 ljudi boravi ovde negde, ili u rejonu sela Žur ili, znači, u ovim drugim selima gde su vršili mobilizaciju, odnosno pozivali ljude da dođu u Ješkovo na obuku. Mi smo očekivali da ćemo ih tamo naći više nego što je ovo bilo, najmanje 25 do 30.

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se, ali ili ja nešto pravilno ne računam ili ja ne čitam isti izveštaj koji vi čitate? U ovom izveštaju ovde stoji da je procenjena jačina terorista u samom selu, 25 do 30 ljudi, devet ih je ubijeno, nijedan nije zarobljen. Da li iz toga ne sledi da je većina njih pobešla?

SVEDOK DELIĆ: Vi dobro čitate. Procenjena, znači, znate šta znači procenjena jačina? I mi smo pronašli i svesku...

SUDIJA BONOMI: Da li želite da promenite tu procenu?

SVEDOK DELIĆ: Ne, ne želim promeniti nikako, jer procena se vrši pre nego, procena je bila pre nego što se krenulo na zadatak na osnovu podataka da ih tamo ima 25 do 30. Pronašli smo ih, znači, samo devet. Znači procena, može samo da se kaže da naša procena ... A, na kraju krajeva, pronašli smo i svesku u kojoj je bilo 30 imena. Znači da samo u tom momentu kada smo mi izvršili blokadu, oni nisu bili na tome mestu.

SUDIJA BONOMI: Nakon što ste vi prikupili dodatne informacije, nakon događaja da biste napisali ovaj izveštaj, a taj izveštaj, koliko sam ja shvatio je analiza tog događaja, dakle, kad sve to uzmemo u

obzir, šta vi kažete, koliko je terorista tada bilo u selu?

SVEDOK DELIĆ: Ovoliko koliko ih ima ovde, znači bilo ih je devet.

SUDIJA BONOMI: Znači sve ste ih ubili?

SVEDOK DELIĆ: Svi su poginuli u borbi, nisu ubijeni.

SUDIJA BONOMI: Nisam mislio da kažem ništa drugo nego to da su oni izgubili život u borbi. Ipak, moram da priznam da je meni iz ovog izveštaja, iz ove vaše analize, veoma teško da zaključim da ih je bilo samo devet. Svakako vam hvala na razjašnjenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, posle završetka te akcije, da li je pronađen i jedan jedini poginuli civil?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne. Civili se tamo nisu ni nalazili. Ovi civili iz sela Biluša i Hoča Zagradska koji su krenuli ka Prizrenu, znači, vraćeni su normalno u svoje selo i time je završena kompletno ta aktivnost. Ne, nikako nije bilo poginulih civila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Vi ste 7. marta 1999. godine doneli akt koji se odnosi na preduzimanje mera borbenog obezbeđenja. Povod je bio dejstvo u rejonu rasporeda čete mešovitog sastava 1. O čemu se tu radi, generale? To je u tabulatoru 327.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je moje, znači, ovako, jedno upozorenje komandantu borbene grupe 1/1 u rejonu Planeje. On se nalazi u neposrednoj blizini državne granice. Znači, pošto je 7. marta kod njega bilo dejstva od strane Šiptara, znači, ja ga upozoravam da isto dejstvo može imati sledeće ciljeve: prvo, da isprovocira dejstvo pripadnika Vojske Jugoslavije po naseljenim mestima, drugo, da proveri budnost stražarskog obezbeđenja rejona rasporeda u tim četama i treće, da može da odvuče pažnju i davanje lažnog težišta da bi se na nekom drugom pravcu šiptarske terorističke snage prebacile iz Republike Albanije. I u tom cilju mu naređujem sledeće

mere: da poveća budnost u rejonu razmeštaja, da izvrši pripremu raspoloživih snaga za intervenciju, da pripremi vatre po rejonima mogućih dejstava ŠTS i da obezbedi, znači, maksimalnu budnost i bezbednost, znači, ljudstva i tehničkih sredstava i da o eventualnom dejstvu ŠTS odmah izvesti svoju komandu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dali ste slično upoređenje i 9. koje se u nekim elementima razlikuje od “upozorenja na preduzimanje dodatnih mera” ... Taj se vaš akt, sa vašim potpisom, nalazi pod brojem 328.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, pošto su se incidenti dešavali svakodnevno, ne samo u mojoj jedinici nego i u drugim jedinicama, došlo je upozorenje od komande Prištinskog korpusa od 9. marta iz koga se vidi da se širom Kosova masovno upotrebljavaju protivtenkovske mine i improvizovane minske prepreke na putevima, posebno onim koji izvode, znači, ka položajima za odbranu terorističkih snaga. I onda se tu kaže da su u rejonu Stubla (Stubell) od postavljene protivtenkovske mine poginula dva pripadnika MUP-a, više ih je teško ranjeno, da je 9. u rejonu Đeneral Jankovića (Hani i Elezit) od postavljene mine izviđačko vozilo znači oštećeno i da su teško ranjena dva vojnika i da bi se sprečile znači takve mere, upozoravam, znači, sve jedinice i komande da preduzmu dodatne mere sa težištem na proceni ugroženih pravaca i komunikacija i da ... Pre svakog pokreta i upotrebe neke komunikacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da se pregleda ovim sredstvima ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Minskim pretraživačima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. A govorite o tome da širom Kosova i Metohije se postavljaju mine na koje mogu da naiđu, bilo ko ko nije pripadnik UČK.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod brojem 329 vi, takođe, imate

ponovo upozorenje koje se odnosi na saznanja o velikim šiptarsko terorističkim snagama koje se nalaze na teritoriji Republike Albanije.
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da i da postoji njihova namera prebacivanja na našu teritoriju u periodu od 13. do 15. marta. I, znači, naređujem koje mere, znači, da preduzmu, znači, komandanti.

SUDIJA BONOMI: Generale, da li postoji neka službena evidencija broja ljudi koji su izgubili život od mina nakon datuma izdavanja tog naređenja?

SVEDOK DELIĆ: Od mina? Što se tiče moje jedinice, u mojoj jedinici, znači, niko nije izgubio život od mina, jer smo preduzimali, znači, posebne mere bezbednosti na svakoj komunikaciji kojom smo prolazili. A na nivou korpusa znam da je, ne mogu da kažem brojm ali više pripadnika je poginulo od mina, više desetina, a posebno među pripadnicima MUP-a, znam da je više desetina poginulo od protivtenkovskih mina koje su postavljene na putevima.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite sada, pošto se vidi da ste dali upozorenja i dolaze iz pravca Albanije, mi imamo pod brojem 330 jedan vaš dokument koji govori o pokušaju upada iz Albanije na više pravaca ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorite: "Dana 13. marta oko 2:00 i 2.45, na više pravaca iz Republike Albanije, šiptarsko terorističke snage pokušale su ulazak na teritoriju SRJ". I onda govorite: "U rejonu karaule Gorožup (Gorozhup), pored Drima (Drin)" i tako dalje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Da, to se desilo, ovaj 13.marta. To je neposredno, znači, pored jezera. To se vidi na ovoj ovde drugoj karti, znači neposredno pored jezera, pokušala je jedna grupa i, znači, posle dejstva odbacila je opremu i vratila se na teritoriju

Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu je, znači, došlo do sukoba i samo su oterani nazad, nije bilo gubitaka.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nije bilo gubitaka, vratili su se ponovo na teritoriju Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je predmet vaših naređenja sadržanih u ovom broju 331 gde govorite o održavanju i dogradnji borbene gotovosti u periodu od 13. do 19. marta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je, takođe, na osnovu naređenja pretpostavljene komande da se intenzivira izvođenje borbene obuke, znači stalnog i rezervnog sastava u svim jedinicama brigade prema postojećim planovima, s obukom kritičnih specijalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se to sada odnosi isključivo na obuku i izvođenje vežbovnih aktivnosti jedinica u prostoru?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Da se do 15. marta završi sa prihvatom i rasporedom vojnika iz posredne popune, jer smo dobili, znači, mlade vojnike koji su završili obuku i sada je bilo potrebno da se oni prihvate, da izvrše, da se zaduže s naoružanjem, da izvrše potrebna gađanja i potreban broj vežbi. I ovde, znači, odluka je da vojnici martovske partije 1998. godine ostaju u jedinicama vojske do konačnog rešenja njihovog statusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada recite, generale, šta sadrži vaša informacija o aktivnostima u zoni odgovornosti brigade i vaš zahtev za upotrebu jedinice koji ste dali dana 14. marta i koja je sadržana ovde, pod brojem 332? O čemu se tu radi i šta se, u stvari, događalo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ovo je slično kao i u selu Ješkovo. "U zadnjih nekoliko dana", čitam tačku 1, "formiran je štab ŠTS u selu Kabaš (Kabash), istočno od sela Koriša (Korite)". Ako može karta, ovaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle samo samo da se vratimo prvo na kraj ovog vašeg dokumenta, pa onda ću vas zamoliti da kažete sadržinu. Da li je ovo vaš zahtev višoj komandi da se odobri upotreba jedinice za razbijanje šiptarsko terorističkih snaga u rejonu sela Kabaš?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je moj, znači, izveštaj da se nalaze tamo terorističke snage, da su došle, znači, tih dana i da vrše mobilizaciju stanovništva i to nasilnu mobilizaciju i u zadnjoj tački tražim, znači, odobrenje komande korpusa da se te snage neutrališu i razbiju. Selo Koriša, vidite, nalazi se ... Selo Kabaš, ovde neposredno uz put se nalazi selo Koriša, a selo Kabaš je u planini. I sa tog rejona neposredno se ugrožava komunikacija Prizren-Suva Reka-Priština.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi ovde imate procenu koliko se nalazi šiptarskih terorističkih snaga na ovom području? Ovde vidim na, u ovoj tački 1, kažete: "Prema saznanjima, jačina šiptarsko terorističkih snaga je oko 80 ljudi".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, od kojih je oko 40 naoružano. I tu se kaže da deo šiptarskog stanovništva iz sela Koriša vrši iseljavanje, da bi izbegao nasilnu mobilizaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste se obratili ...

SUDIJA KVON: Generale, karta koju sada gledamo je tabulator 337, pretpostavljam da je tako? Možete li da nam pročitate legendu kako bismo mogli to da pratimo? Ovo, šta je žuto, a šta crveno?

SVEDOK DELIĆ: Znači faza šire linije blokade, znači i faza, znači, uže linije blokade. To piše u legendi. Znači, jedno je šira linija blokade, drugo je uža linija blokade.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, generale, da li ste dobili naređenje više komande u vezi sa ovim vašim izveštajima i predloz-

ima? Da li je to naređenje koje se nalazi u broju 333?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je naređenje komande korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Prvo sam dobio naređenje, znači, da kao i u prethodnom slučaju, znači, dobio sam ovo naređenje da pristupim pripremama i da ponovo dostavim, znači, zamisao za izvršenje zadatka i koje snage planiram da angažujem, komandi Prištinskog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, inače, u naređenju koje ste dobili pod tačkom 1, kaže se, šta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Pripremiti i organizovati u sadejstvu sa snagama MUP-a, izvršiti blokadu, razbijanje i uništenje šiptarskih terorističkih snaga u širem rejonu sela Kabaš i Koriša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I sad, šta je bila sadržina vaše zamisli u vezi sa ovim naređenjem koju ste uputili komandi korpusa i koja se nalazi pod brojem 334? Dakle vi, da li ovo upućujete komandi korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je vaša zamisao za razbijanje i uništenje šiptarsko terorističkih snaga u rejonu sela Kabaš.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Tačno. Znači tu govorim, znači, koje će snage biti angažovane i iz kojih sastava što se tiče vojske. Ovde kažem, znači, što se tiče snaga MUP-a, da će učestvovati znači delovi ovaj 37. odreda i Peta četa PJP i govorim, znači, koliko je to snaga i plan kakav je za angažovanje snaga, znači, za ovu aktivnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u broju 335 imate naređenje koje je doneo general Lazarević u vezi sa ovim istim ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, pošto je dobio moju znači zamisao, on, znači, naređuje da pristupim realizaciji zadatka,

odobrava, znači, moju zamisao i da, znači, od 15. marta 1999. godine pristupim realizaciji zadatka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je ono šta ste vi i pokazali na mapi.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su raspoređene snage i šta se događa, šira blokada, uža blokada i realizacija. Vi ste na osnovu toga doneli zapovest o angažovanju snaga?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, prvo su podaci o neprijatelju ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ta zapovest nalazi pod brojem 336?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je ona slična i zapovesi koju ste izdali kada je bilo u pitanju Ješkovo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Potpuno slična po Pravilima za upotrebu jedinica, odnosno onako kako predviđaju naša uputstva za rad štabova i komandi, sa svim elementima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A i cela ova tehnologija donošenja odluke, primanje naredbi, sve se ponovo ponavlja na isti način i dolazi do realizacije naredbe u vezi sa uništenjem šiptarsko terorističkih snaga u ovom rejonu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sada mi recite, generale, pošto je ta akcija tekla, pretpostavljam da se celokupna realizacija nalazi u vašoj analizi koja se nalazi, sad, pod sledećim brojem, 338.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači to je analiza dejstva na uništenju šiptarsko terorističkih snaga u rejonu sela Kabaš. Tabulator

338. Samo, pre nego što vas zamolim da ako je potrebno da još nešto komentarišete, u paragrafu ... Pod tačkom 1 u drugom pasusu stoji da u selu Kabaš nije bilo civilnog stanovništva, već samo pripadnici šiptarsko terorističkih snaga.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, inače selo Kabaš je nekada bilo, znači, veliko selo. Međutim, znači, godinama pošto se ono nalazi u planini, stanovništvo je izgrađivalo kuće i iselilo se u Korišu, tako da je Koriša, znači, znatno veće selo, a u ovo vreme u Kabašu nije bilo ni 10 kuća. Ali, znači, apsolutno nije bilo civilnog stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete “nije bilo ni 10 kuća”, mislite nije bilo ni 10 naseljenih kuća?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Deset, uopšte, kuća, znači bilo je kuća koje su napuštene i oronule, jer stanovništvo se spustilo u ravnicu, znači, u selo Korišu. U selu Kabaš uopšte nema, znači, obradivog zemljišta. To je planina, znači i dosta su teški uslovi za život. Čak nema ni dobru komunikaciju. Dosta je teško doći do njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, tamo je bilo i šta je ustanovljeno, šta se konačno dogodilo u toj akciji?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Što se tiče te aktivnosti, mislim ako je potrebno samo da kažem ovaj epilog, mi procenjujemo znači, ovde nismo uspeli da blokiramo terorističke snage na vreme, tako da su se one izvukle, znači njihov veći deo ovde prema, ovim pravcem, znači, prema ovim drugim selima i prema planini, kako piše ovde. “Procenjujemo na osnovu dejstva da su teroristi imali 11 ubijenih”, odnosno poginulih, zarobljenih, znači, nije bilo, na našoj strani, znači, poginuo je vojnik Marković i jedan vojnik je, znači, ranjen. Što se tiče MUP-a, nisam siguran kakvi su bli njihovi, posledice ovoga dejstva kod njih. Ovde piše da prilikom, znači, dolaska šta je pronađeno od sredstava i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, generale. Pod brojem 339 vi imate naređenje koje se odnosi na organizaciju odbrane pravaca od 15 marta 1999. godine da bi se zatvorili ovi osnovni pravci koji idu sa teritorije Albanije i izvode na prostor Metohije, radi

sprečavanja iznenađenja. Šta je bio povod ovom naređenju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Već u februaru mi smo razmišljali o tome i postojalo je dosta pokazatelja da će uslediti agresija NATO pakta. U martu je to postalo gotovo izvesno. "Prema", kako se ovde kaže "Prema raspoloživim operativnim podacima, u toku je delimična mobilizacija oružanih snaga Republike Albanije. To je Druga pešadijska divizija iz Kuksa (Kukes) i Bajram Curija (Bajram Curri). Pored tog, znači šiptarske snage od oko 6.000 do 8.000 su intenzivirale obuku i nalaze se, znači, takođe na severu Albanije od Krume, Vlahnje, Zogaja (Zogaj), Vučedola, do Kuksa, da u vojnim logorima na severu Albanije izvode obuku pod rukovodstvom NATO instruktora i da je moguće angažovanje jačih šiptarskih snaga uz vazduhoplovnu i kopnenu podršku NATO na pravcima Kuks - Vrbnica - Prizren - Ćafa Prušit (Qafa e Prushit)- Prizren. To su, inače, znači, ovo je Vrbnica-Prizren i dalje, znači Suva Reka, to je pravac operativnog značaja, a pravac Ćafa Prušit-Đakovica je, takođe, pravac taktičkog značaja. U mojoj zoni, znači, postojalo je još nekoliko takvih taktičkih pravaca, ali ovim naređenjem se, naređujem, znači, svojim komandantima da preduzmu mere na zatvaranju tih pravaca, kako snage bilo šiptarskih terorističkih snaga bilo Republike Albanije ili NATO snage, ne bi mogle, znači, prodrati u zemlju ovim pravcima. I o tome govori tačka 1. Tačka 2 govori znači da oslonce na sadašnji raspored, da se preduzmu dodatne mere na zaprečavanju, na utvrđivanju i maskiranju i na intenzivnoj obuci. Da se izvrši ojačavanje, tačka 3, postojećih snaga i da se za odbranu pravca Vrbnica-Prizren, dodatno dodeljujem, znači, protivoklopni raketni vod i bateriju topova 20/3 iz larda PVO prvom tom bataljonu. A za odbranu ovog drugog pravca, prema Đakovici, dodatno angažujem jedan tenkovski vod, jedan mehanizovani vod i naređujem da prepotčinjavanje bude znači 17. marta za moje snage, a za ovaj mehanizovani vod, 18. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to je aktivnost, u tom trenutku se isključivo svodi na zatvaranje pravaca iz koga se mogu očekivati dejstva sa teritorije Republike Albanije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Inače i zadatak moje brigade je uvek bio usmeren, znači i ona se zbog toga nalazila na ovom delu naše

teritorije, zbog, znači, opasnosto koja je, da kažem, postojala sa teritorije Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste doneli naredbu koja se odnosi na zaštitu ljudi i materijalnih sredstava vaših jedinica, ona je sadržana pod brojem 340. Da li ima potrebe da nju posebno pogledamo?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa u toj naredbi, znači, opet, znači, traži se najenergičnije sprečavanje svakog neborbenog ponašanje u jedinicama i traži se, znači, da se u rejonima razmeštaja ljudstvo planski odmara uz jednovremeno angažovanje na radovima, da 1/3 ljudstva najmanje mora biti u gotovosti na obezbeđenju zbog eventualnih napada, znači i da se stvore uslovi za angažovanje jedinice u celini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sada upotrebljavate jedan izraz u ovom dokumentu koji je, koji je ... Samo da pogledam u ovom dokumentu ... Upotrebljavate izraz "demonstracija sile". Želeo bih da to ovde objasnite. Dakle, u dokumentu koji je pod brojem 343, koji je, na kome piše: "Demonstracija sile u saradnji sa snagama MUP-a na pravcu Prizren-Orahovac". Budite ljubazni, generale, objasnite šta je svrha te aktivnosti i šta je to ta demonstracija sile o kojoj se govori u ovom vašem aktu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ustvari ovo je moj zahtev komandi korpusa da na osnovu sagledavanja ukupnog stanja bezbednosti na području opštine Orahovac, a u cilju preduzimanja mera, znači demonstracije sile, radi, znači, ohrabriranja srpskog stanovništva na ovom području da dana 20. marta u vremenu tom koje je ovde dato, od 13.00 do 15.00 zajedno sa snagama MUP-a, znači, izvrši pokret dela snaga pravcem Prizren-Zrze (Xence)-Orahovac, da dođe u visinu sela Brestovac (Brestoc) i do sela Velike Hoče (Hoce e Madhe). I ovde predlažem koje snage da angažujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u to vreme bila izražena pojava iseljavanja srpskog stanovništva i da li je bio prisutan veliki

strah kod srpskog stanovništva? Na tom području o kome vi govorite?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, bio je prisutan veliki strah zbog toga što, slično kao i 1998. godine, terorističke snage su ponovo pod svoju kontrolu, znači ne poštujući sporazum koji je postignut, znači, kada je dolazila misija OEBS, da će svako ostati na svojim pozicijama, znači veliki deo teritorije, preko 40% ponovo stavila pod svoju kontrolu, ponovo je pod svoju kontrolu stavila i te lokalne komunikacije, kidnapovan je veliki broj civila i ubijen, a ovdje i dodatni razlog postoji što je iz sela Velika Hoča, kidnapovana su dva brata od kojih je jedan ubijen, a jedan je posredstvom OEBS-a, teško povređen, vraćen. I postojao je, znači, taj strah kod stanovništva i zbog toga sam tražio, znači, jednu takvu aktivnost. A, takođe, da se i teroristima koji su, znači, bili prisutni u blizini ove komunikacije već, stavi do znanja snaga, znači, sa kojom raspolaže vojska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste u ovom dokumentu, pod brojem 344, od generala Lazarevića dobili odobrenje da se izvrši taj pokret?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, dobio sam odobrenje, znači, onako kako sam ja predložio i da mi se kaže, znači, da u slučaju napada terorističkih snaga postupim po pravilima borbene upotrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju ta vaša demonstracija je imala šamo kao osnovnu aktivnost pokret.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ona je imala, znači, pokret i, na kraju krajeva i prikupljanje podataka u toku pokreta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u dokumentu pod brojem 345 koji je datiran 20. marta 1999. godine, kaže se: "U Orahovcu smo saznali da je tokom dana šiptarsko stanovništvo u ..." ja ne mogu sada da pročitam ovu reč, jer mi je zabrljana ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U pet, šest.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u “pet, šest”, kod vas je čitkije, “autobusa otišlo za Makedoniju”.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je posle odobrene aktivnosti, izveštaj, znači, šaljem komandi korpusa gde izveštavamo šta smo u toku pokreta primetili i u ovim ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l’ to ono šta ste rekli, suština aktivnosti je pokret i prikupljanje informacija o stanju na terenu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da i tačno gde smo, znači, gde smo bili, šta smo uočili i ovo je jedno saznanje, znači, iz Orahovca da je, znači, deo šiptarskog stanovništva takođe, verovatno procenjujući da je situacija teška i da može uskoro doći, znači, do agresije, da se sklanja na bezbedno mesto, odlazi u Republiku Makedoniju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste napisali upozorenje o preduzimanju mera bezbednosti 21. marta komandi borbene grupe 1/1. Šta je tema ovog upozorenja, zašto ste ga napravili?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde, znači, u ovoj preambuli ja upoznajem, znači, komandante da je situacija u bližem i širem okruženju usložena i da se usložava i dalje. Mogu se očekivati razna provokativna dejstva šiptarskih snaga, napadi na pojedince, pojedina, kao i manje grupe motornih vozila, izdvojene objekte, kasarne, delove jedinica u prostoru. Moguće je stvaranje incidentnih situacija na granici sa Republikom Albanijom kao i ubacivanje većih diverzantskih grupa sa teritorije Albanije. I da su učestale pretnje udara iz vazdušnog prostora. Pa na osnovu toga, da bi se izbegli, znači, povodi za eventualne udare iz vazdušnog prostora, znači, upozoravam da preduzmu posebne mere opreznosti svih jedinica u prostoru uz granicu. Prema svim raspoloživim podacima pripreme za ubacivanje većeg broja ŠTS iz Albanije su u toku, da oni moraju preduzeti potpune mere da bi sprečili ubacivanje naoružanja i da se kretanje pojedinaca i manjih grupa svedu na najmanju moguću meru, kako bi se izbegla provokativna dejstva Šiptara koje bi izazvala naš odgovor i koja bi mogla da posluži kao opravdanje ili povod za udar iz vazdušnog prostora. I tražim od svih jedinica, znači, da se

pripreme, znači, za rastresit raspored jedinica u prostoru i svi komandanti da, pored svojih osnovnih rejona rasporeda, pronađu i rezervne rejone rasporeda i da se još pronađu i identifikuju, eventualno, znači, mesta izrade lažnih položaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li se sada u ovim dokumentima koji slede takođe nalaze upozorenja, odnosno naredbe kojima se poboljšava obezbeđenje državne granice i upozorava na ubacivanje većih grupa iz Albanije? Mislim na dokument pod brojem 347, koji vaš zamenik ...

SUDIJA KVON: Dakle, sada smu upravo završili sa tabulatorom 346. Molim vas da navedete broj tabulatora pre nego što krenete na novi tabulator. A hteo bih, takođe, za zapisnik da kažem da je odobrenje generala Lazarevića tabulator 344, a ne 343 kao što je rekao optuženi. Molim vas, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Kvon. Verovatno sam pogrešio u broju tabulatora. Dakle, u dokumentu 347 govori se, dakle, iz dana u dan se, koliko se vidi, pojačava tenzija i mogućnost daljeg ubacivanja iz Albanije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo su dobijeni podaci o jednoj terorističkoj grupi od 80 lica, čiji bi cilj ubacivanja bio izvođenje, znači, divrzija u samom gradu Prizrenu, "urbana gerila". I zbog toga se taj podatak prenosi do svih jedinica, da preduzmu dodatne, znači, mere obezbeđenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda se u dokumentu pod brojem 348 pominju sve učestaliji teroristički napadi na pripadnike vojske i MUP-a. I daje upozorenje kakve mere zaštite da se preduzimaju. Da li je to, u tom trenutku, težište aktivnosti, odbrana, zaštita, priprema za moguće udare? Da li je to ono šta označava težište tih aktivnosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je to, ali pored toga, znači, ovo upozorenje, jer su se već desili, znači, teroristički napadi eksploziv-

im napravam u Podujevu (Podujeve) i Kosovskoj Mitrovici (Mitrovica), pa, zbog toga, komanda, znači, upozorava, između ostalog, da se izbegava kretanje u uniformi na javnim mestima, da se izbegavaju javni skupovi i pijace, jer su ove bombe bile postavljene na pijacama, bioskope i sva druga javna okupljanja u urbanim sredinama. Prilikom kretanja vozila pojedinačno ili u kolonama, da se obavezno ima borbeno obezbeđenje kako je to i ranijim naređenjima bilo regulisano. I da se pre upućivanja na bilo koji zadatak van zone, znači, dostave svi ti precizni podaci o relaciji kretanja, načinu obezbeđenja, postupci u različitim situacijama i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda već u sledećem dokumentu koji je pod brojem 349, već operišete sa najavom prelaska državne granice veće grupe iz Albanije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa ovde su dobijeni podaci da se očekuje ubacivanje veće grupe, a da će se nalaziti u toj grupi i pojedinci iz Glavnog štaba OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I naređujete zatvaranje svih pravaca i da se posednu sve potrebna mesta.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pošto ovde, ovo "Drina 212" i "Drina 213" je šifra za određena mesta koja se nalaze na procenjenom pravcu ubacivanja, naređujem, znači, da se ona posednu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Tu smo ...

TUŽILAC NAJS: Mi nemamo prevod broja 349.

SUDIJA ROBINSON: Da, mislim da to važi i za prethodna dva dokumenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja se nadam da ćete prevod dobiti pošto je već 70 dana od kada su dokumenta dostavljena službi, pa, po uobičajenoj proceduri, molim, gospodine Robinson, da se ovi svi dokumenti prime, s tim da se ovi za koje nemate prevod, označe za

identifikaciju da ih možete da primite kada dobijete prevod.

SUDIJA ROBINSON: U redu, odobrava se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Generale, vi ste 24. marta doneli vaše naređenje koje se odnosi na preduzimanje mera na očuvanju borbene gotovosti brigade. Na šta se odnose ta vaša naređenja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, ovo naređenje ... Već je 24. mart. Toliko je pogoršana vojno-politička situacija i postoji, znači, direktna pretnja raketnih udara. Radi zaštite jedinica moje brigade, naređujem da od 24. svakodnevno se vrši promena položaja, rejona koncentracije borbene tehnike i jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, te promene položaja svakodnevno koje naređujete, vršite da biste izbegli udare iz vazduha?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je osnovni i jedini razlog?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, traži se maskiranje i da se svakodnevno, znači, menjaju položaji, jer znamo da je tokom celog ovog perioda, vršeno izviđanje iz vazduha i da su naši položaju locirani i da bi mogli biti predmet udara iz vazduha.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta sadrži dokument naredbe za sprečavanje ubacivanja šiptarsko terorističkih snaga sa prostora Republike Albanije koji se nalazi u tabulatoru 351? Moj je primerak, na žalost, veoma, veoma slabo odštampan, tako da gotovo je neupotrebljiv, ali, nadam se da vaš nije do te mere, pa ću vas zamoliti samo da ukažete na šta se odnosi. Ja mogu da pročitam da je "Zapovest za sprečavanje ubacivanja šiptarsko terorističkih snaga sa prostora Albanije", dajete kartu i govorite o neprijatelju ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovde, to je 20. mart 1999. godine,

u tački 1 se govori direktno ovo kakva je šira situacija, znači u našem okruženju, govori se o tome da se, znači, da je Albanija, vrši delimičnu mobilizaciju svojih snaga i da ih dovodi u širi rejon Kuksa i Bajram Curija, da su šiparske ove snage u jačini od 6.000 do 8.000 u logorima neposredno uz granicu, da su u zoni brigade moguće angažovanje jačih šiptarskih snaga uz jaču vazduhoplovnu podršku na ova dva pravca i ovde kažem koje snage se očekuju, znači i na kom pravcu prema mojoj brigadi. Iz pravca Kuksa da se očekuju snage dve brigade jačine po 3.000 terorista, sa prostora Kruma Vlahnja, snage jačine jedne brigade oko 1.500 terorista i sa pravca Zogaj, šiptarske snage jačine jedne brigade, oko 1.000 terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde kad govorite u ovom naređenju o zadacima 549. motorizovane brigade, na šta se, kratko, najlakše, mogu ti zadaci, kako se mogu definisati?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To su, najkraće bi se mogli definisati kao zadaci na sprečavanju, znači, odnosno na zaštiti državne granice i integriteta države od upada snaga sa teritorije Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, vi ovde imate i mapu koja je ispisana kao "Odluka komandanta 549. motorizovane brigade za sprečavanje ubacivanja šiptarsko terorističkih snaga sa prostora Albanije".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se po toj odluci koja je sadržana i u mapi, vide zadaci o kojima sad govorite?

SUDIJA KVON: To je, znači, tabulator 352.

SVEDOK DELIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: 352?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, mapa, a 351 je pisani tekst.

352 je odluka na mapi.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde na ovoj karti prikazan je, znači, raspored ove moje četiri jedinice koje se nalaze u graničnom pojasu, prikazani su, znači, njihovi zadaci da u slučaju, prikazane su i ove terorističke snage koje se nalaze u Albaniji i zadaci mojih snaga da u slučaju pokušaja ubacivanja, znači, posednu neposredno ovu graničnu liniju i u sadejstvu sa linijskim obezbeđenjem, odnosno ovim karaulama, spreče ubacivanje snaga na ovim pravcima. A to je ovde pravac, znači, preko Vrbnice, znači, prema Prizrenu i preko Goružupa, takođe prema Prizrenu, zatim pravac preko Čafa Dobruna koji izvodi prema Orahovcu i pravac preko Čafa Prušit, graničnog prelaza izvodi prema Đakovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pošto gospodin Najs ovde stalno tvrdi kako se naša vojska bavila ubijanjem civila i isterivanjem civila, u ovim zadacima koje vi imate, koji su postavljeni brigadi, u vašim zapovestima, u konkretnim aktivnostima, da li su ovo zadaci ili ste imali neke druge skrivene zadatke koji se ovde ne mogu videti? I da li je to uopšte moguće?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Daleko od toga da su postojali bilo kakvi drugu zadaci osim profesionalnih zadataka vojske da zaštiti svoju državnu granicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste doneli naredbu za preduzimanje mera 24. marta, dakle dana kada je počela agresija NATO. Šta sadrži ova vaša naredba koja je sadržana u dokumentu 353, a koja počinje: "Pretnje bombardovanjem, NATO agresija je izvesna i u vezi s tim naređujem" i sad vi naređujete? Šta sadrži vaša naredba?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je, to je moja naredba, znači, komandantima. Znači, pošto je konstatacija da je pretnja, odnosno da je bombardovanje samo pitanje časa, čak više nije ni pitanje dana, nego pitanje časa, da u slučaju bombardovanja bilo kog dela naše zemlje, jedinice odmah, znači, posednu predviđene položaje. Sve do ovoga perioda uočljivo je, znači, da se jedinica nalazi u kasarni, a da se samo ovi delovi jedinice, znači, nalaze na položajuma uz granicu i

to u graničnom, znači, pojasu. Znači, svaka jedinica ima svoj plan upotrebe, a plan upotrebe je napravljen prema njezinom osnovnom zadatku, a moj osnovni zadatak je uvek bio, znači, sprečavanje prodira sa teritorije Albanije. Prema tome, znači, u slučaju agresije na našu zemlju, da moje jedinice iz kasarne dođu u svoje predviđene rejone neposredno na granici. I da se pripreme, znači, za odbranu državne teritorije. U tački 1.2 kaže se da se snagama NATO na prilazima granici, znači, da se tuku svim raspoloživim sredstvima, da se obezbedi kružno osmatranje vazdušnog prostora i protivvazdušna odbrana svih pravaca, s obzirom na mogućnost manevra neprijateljskih letilica, posebno helikoptera i raketa, da se odmah, znači, u slučaju prekida veza ili napada avojacije izvrši zadimljavanje priručnim sredstvima rejona rasporeda, da se, znači, sa početkom raketnih udara NATO i u slučaju prekida, ovaj, veza, angažuju, znači, snage po, i bez obzira što može da dođe, znači, do prekida veza sa korpusom, da se angažuju po svojim prethodno dobijenim naređenjima, a u slučaju da, ovde su sad dati, u slučaju već izvršenog, ovoga, vazdušnog udara, kako se otklanjaju, znači, posledice. Da se ubrza zaprečavanje i da kod otklanjanja posledica prioritet ima zbrinjavanje povređenih, zatim, sprečavanje panike, dezerterstva, kriminalnih radnji, sprečavanje pojedinaca ili grupa da subverzivno deluju u jedinici, sprečavanje diverzantskih dejstava na jedinicu, znači, otkrivanje i sprečavanje agenturnog rada i delovanja, izveštavanje pretpostavljene komande ili najbliže komande udarima i posledicama i preduzimanje mera RH izviđanja u rejonima udara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam, generale, ovde se nalazi i mapa koja je obeležena kao "Plan odbrambene operacije Prištinskog korpusa". Molim vas da i tu kartu pokažete i pojasnite.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da li mogu da stojim i da ovo objasnim?

prevodioci: Molimo da govorite u mikrofon.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je, znači, "Plan odbrambene operacije Prištinskog korpusa", ali ovo je izvod koji sam ja dobio za

svoju brigadu, jer plan je mnogo veća karta, značij on sadrži raspored svih jedinica. A meni je poslat samo ovaj izvod gde se vidi, znači, kakve zadatke ima moja jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali cela mapa je "Plan odbrane Prištinskog korpusa" koji pokriva ceo prostor Kosova i Metohije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, on pokriva ceo prostor Kosova i Metohije. Za mene kao komandanta je bilo dovoljno ovo, jer ovde je moja, znači, zona dejstva, ovde su rasporedi mojih jedinica, a vidim i rasporede susednih jedinica. Dok te jedinice, ostale, po dubini, za mene praktično nisu ni bitne. Ovde se govori, znači, neposredno se govori o, znači, snagama NATO pakta, koliko ih ima, gde su grupisane i govori se da će glavne snage NATO pakta izvršiti, znači, napad iz Makedonije na onome drugom pravcu, preko Kačanika (Kacanik) i Uroševca (Ferizaj) ka Prištini, a da će pomoćne snage izvršiti napad na mom pravcu. Iz ove ovde zapovesi se može videti da se ja, odnosno moja brigada, nalazim, znači, u prvom borbenom ešalonu korpusa, ali na pomoćnom pravcu. I to štitim, znači, dva pravca: operativni pravac, ovde, znači, Vrbnica-Prizren-Suva Reka-Priština i ovaj taktički pravac Đakovica, odnosno prevoj Čafa Prušit-Đakovica i dalje, znači, Klina (Kline)-Priština. Ovde se tačno govori, dato, dato i koje su snage ojačanja, znači i šta je od drugih jedinica, čime je ojačana moja brigada, dat je zadatak, znači, svim jedinicama i na osnovu, dato je i sa koliko za izvršenje ove operacije, koliko je odobren utrošak municije i drugih materijalno-tehničkih sredstava i na osnovu ovog plana, ovde su dati, znači i neki, da kažem, pored osnovnih položaja, znači, mojih jedinica, dati su i položaju po dubini, sve do planine Milanovac. Cilj dejstva snaga korpusa je da jedinice koje se nalaze u prvom ešalonu, u ovom slučaju moja brigada, prime na sebe, znači, udar neprijatelja. Zatim da uzastopnom odbranom sa prvog, drugog položaja, znači i sa narednih položaja lomimo napadnu moć neprijatelja sve do, praktično, ovog drugog ešalona korpusa koji se nalazi ovde negde od prevoja Dulja (Duhel) pa preko planine Milanovac prema ovome, prema Orahovcu odnosno prema vrhu Dela. To bi, otprilike, bila ta

linija, a da na toj liniji bude zaustavljen napad, znači, NATO snaga i šiptarskih terorističkih snaga i da sa te linije snage korpusa, znači, potpuno slomiju napadnu moć neprijatelja i da krenu u kontraofanzivu, radi izbacivanja snaga neprijatelja sa naše teritorije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u sledećem broju, 355, nalazi se mapa koja je "Plan odbrambenog boja 549. brigade". Da li je to oslonjeno na ovu prethodnu mapu celog korpusa i recite, dakle, ukratko kakav je bio plan odbrane zemlje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ova karta koju je izradila, znači, moja brigada, ona u potpunosti ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ako je, možda, ovo pogodan trenutak, možemo da idemo na pauzu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA ROBINSON: Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ja sam već postavio pitanje pa nas je pauza prekinula, vi ste objasnili mapu odbrane Prištinskog korpusa, sada je pred nama mapa koja sadrži "Plan odbrambenog boja 549. brigade", dakle vaše brigade. Recite, na njemu, kakav je bio taj plan odbrane zemlje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, iz, videlo se iz "Plana odbrambene operacija Prištinskog korpusa", video se i raspored kojih jedinica. Na ovoj mojoj karti, praktično, taj raspored je dat, ali sada i po nižim jedinicama, za dva stepena niže. Znači da se prikazani i položaji četa. Plan je bio sledeći: prvo se ovde daju, ovaj, podaci o neprijatelju, pa se na zonu odbrane moje brigade koja ovde iznosi oko, ako se gleda granica, znači, prema Albaniji, zatim grani-

ca prema Makedoniji do vrha Peskovi, to je neged blizu 150 kilometara, da se očekuju, znači, snage agresora i terorističke snage sa dva pravca i to sa teritorije Albanije i sa teritorije Makedonije od pravca Tetova. Ovde se, onda, govori kakav je cilj tih snaga, znači cilj tih snaga, kako je dato ovde, je da ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvinjavam se generale što sam vas prekinuo, koja je svrha ovog dela iskaza? Postoji li neka optužba u optužnici za koju je ovo relevantno? postoji li neki incident za koji je ova vrsta dokaza relevantna?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ova vrsta dokaza relevantna je za sve optužbe koje su ovde upućene, jer, podsetići vas, gospodine Robinson, gospodin Najs ima jedan obrazac, a to je kako snage SRJ i Srbije okružuju naseljena mesta, bombarduju ih onda upadaju u njih, odvajaju muškarce od žena, ubijaju muškarce, isteruju ih u Albaniju i tako dalje. Vi ovde vidite potpuno drugu sliku ponašanja vojske koja ide iz dana u dan, svaki pokret vojske ima svoju analizu koja ima veze ...

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite mi da vas ponovo prekinem. Ova slika ne protivreči tome. Vi nam kažete ovde u suštini kako je dobro organizovana, dobro obučena bila Vojska Jugoslavije, ali to, po mom mišljenju, ni na koji način ne pobija navode iz optužnice. Vi morate da odgovorite na konkretne navode, na konkretne incidente u optužnici. Jer, ako vi samo pokažete da je Vojska Jugoslavije bila dobro obučena, dobro organizovana, da je imala planove i da je ona trebala da sledi te planove, da je imala pravila za borbu koje je trebala da sledi, da je poštovala Ženevske konvencije, to sve, samo po sebi, nije relevantno. Ako jeste relevantno, onda je ta relevantnost marginalna. Vi morate da govorite o incidentima. Ja sada moram da se zapitam da li je ovo pravilno korišćenje sudskog vremena. Posavetovaću se sa mojim kolegama o tome. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pre nego što se posavetujete, samo da vam

skrenem pažnju na suštinu stvari. Ovde nije samo reč o tome da se pokazuje da li je vojska dobro obučena, da li je disciplinovana, da li poštuje Ženevske konvencije i tako dalje, nego se u svim dokumentima tačno vide i zadaci vojske. I tačno se vidi kako je vojska izvršavala te zadatke. Prema tome, po tim zadacima se vidi da se vojska isključivo bavila odbranom, a nikako ni proterivanjem stanovništva ni ubijanjem civila, ni bilo čim drugim. Na kraju krajeva, videli ste na nekoliko slučajeva gde je ono šta kaže general Delić, potpuno poništava izjave pojedinih svedoka, videli ste kako se ovde svedočilo o događajima o kojima svedoči general Delić, u kojima je konkretno učestvovao i u kojima su učestvovalе njegove jedinice. Prema tome, ovde je reč i o svim zadacima i to ne tek o zadacima na papiru, nego o zadacima koje je vojska obavljala i o kojima imamo dokaze kako su ti zadaci izvršeni.

SUDIJA ROBINSON: Vi ste, po mom mišljenju, ovde rekli jednu stvar koja je, po mom mišljenju, vredna da se razmotri. Rekli ste da ovi planovi pokazuju da se vojska branila. Dobro, da vidimo sada gde to tu stoji. Ako ti planovi to zaista pokazuju, onda je to, ja mislim, zaista relevantno, ali kako oni to pokazuju? Kako iz toga proističe da se vojska uvek samo branila?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa evo, general će da objasni šta im je zadatak. Vi ste videli i naredbi koju smo maločas prošli, da je to pitanje odbrane i rasporeda jedinica za odbranu i uvek se sve stavlja, kad se govori o neprijatelju, govori se o NATO i govori se o šiptarsko diverzantskim snagama. Nema ni jednog zadatka koji vojska niti ima niti izvršava, koji se odnosi na bilo kakvo razaranja naselja, na progon civila, na ubijanje civila ili bilo šta slično. To je jedna velika grupacija kojom je komandovao general Delić i koja je izuzetno reprezentativna za čitavo ponašanje vojske.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay), možete li da nam pomognete u vezi sa ovim?

ADVOKAT KEJ: Iz tabulatora 353 i dalje, vidimo da se sada približavamo relevantnim datumima, to je 24. mart 1999. godine i dalje. I to su planovi za odbranu pred bombardovanjem NATO pakta. Ako pogledate 356 i dalje, videćete da od 356 imate mesta kao što je Suva Reka, pa zatim Velika Kruša, Donje Retimlje i sve su to mesta relevantna za optužnicu. Zatim 357, Suva Reka. Zatim dalje, u 369. Celine (Celine), ja mislim da je prvi svedok o bazi zločina, Fehim Elshani (Fehim Elshani), govorio upravo o tome, o Celini. Imamo i Belu Crkvu, 365, isto tako 363. Prema tome ja mislim da se sada približavamo stvarima koje će svedok da objasni u vezi sa relevantnim stvarima u optužnici. To su dokumenti koje smo upravo danas dobili.

SUDIJA ROBINSON: U redu, gospodine Kej, hvala. Gospodine Miloševiću, molim vas onda da se svedok skoncentriše na to da pokaže da su ti planovi bili odbrambeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, čuli ste, samo u najkraće objasnite tu mapu i onda ćemo preći na ove druge događaje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sama, znači, mapa u naslovu kaže da je to "Plan odbrambenog boja". Znači na zonu moje brigade očekivana je agresija sa teritorije Albanije i sa teritorije Makedonije. Znači cilj dejstava ovih snaga, znači neprijateljskih snaga u prvom ešalonu, bio je da u prvoj fazi ovladaju sa linijom Đakovica-Prizren, a u drugoj fazi da ovladaju linijom Orahovac-Suva Reka gde bi se uveo drugi ešalon za dalja dejstva ka Prištini. Što se tiče odbrambene operacije, ona je takođe bila predviđena u dve faze. Prva faza u trajanju znači od sedam do osam dana koju je trebalo da izvrši moja brigada, znači u trajanju od sedam do osam dana koju je trebala da izvrši moja brigada, to je da sa ovih uzastopnih pložaja, ovo su, znači, osnovni položaji, ovi sa žutom bojom su, znači, rezervni položaji i ovi sa tačkama, znači, to su, to su položaji, znači, naredni po dubini. Znači za sedam do osam dana da slomije napadnu moć, znači, snaga sa pravca Albanije, da zaustavi, znači, snage koje preko Šare (Malet e Sahrrit) napadaju, takođe prema Prizrenu i da stvori

uslove drugom ešalonu, znači Prištinskog korpusa da sa linije Milanovac - Dulje - Jezerska Planina (Malet e liqenjeve) - Šar Planina, znači, zaustavi prodor agresora sa pravca Albanije i protivudarom, znači, razbije te snage i, znači, istera ih sa teritorije naše zemlje. Da bi ovaj zadatak mogao biti realizovan, moja jedinica ojačana sa nekoliko drugih jedinica Prištinskog korpusa. U prvom redu ojačana je sa 354. odredom iz 354. brigade, zatim sa 68. vojno-teritorijalnim odredom, sa 108. teritorijalnim odredom, sa jednom baterijom 128 milimetara, znači višesevnih bacača, odnosno lansera, zatim granični bataljoni, 55. granični bataljon i jedna četa iz 53. graničnog bataljona, takođe su prepotčinjeni i stavljeni pod moju komandu. Kao i više nižih jedinica nižeg ranga.

prevodioci: Molimo da govorite malo sporije i u mikrofon.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pored ostalog, ovaj plan je predviđao, znači, miniranje kompletne, znači, državne granice prema Republici Albaniji i to miniranje u protivtenkovskom i protivpešadijskom smislu. Na moju brigadu, znači, očekivalo se angažovanje do 35 aviona lovačko-bombarderske avijacije, očekivalo se, znači, do 50 udara krstarećim raketama, znači do 10 aviona A-10, jedna helikopterska eskadrila borbenih helikoptera i do 15 helikoptera opšte namene. Pored ostaloga, ovde se ističe, u ovome planu, da se očekivala upotreba kratkotrajnih hemijskih borbenih sredstava i upotreba sredstava sa osiromašenim uranijumom (U-238) iz aviona A-10. Dalje ovde, to se vidi i na karti, dato je kroz ove preglede, moja odluka i grupisanje mojih snaga. U prvom borbenom ešalonu, dva bataljona, znači na pravcu prema Albaniji, a na pravcu znači prema Makedoniji znači 68., 108. teritorijalni odred. U drugom borbenom ešalonu na ovom glavnom pravcu, jedan motorizovani bataljon i, znači, na ovome pravcu iz Republike Makedonije, znači, ostale snage Vojno-teritorijalnog odreda Prizren.

SUDIJA ROBINSON: Generale, puno vam hvala. Vi ste se pripremali za kopneni napad?

SVEDOK DELIĆ: Za kopneni napad i udare iz vazduha.

SUDIJA ROBINSON: Da, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto idemo dalje, generale, ja ću vam samo citirati iz ovog dokumenta 353 koji smo već prošli, da vi ovde kod vaše naredbe u tački 1.5, u sklopu ovih odbrambenih operacija, kažete “direktno sprečiti spajanje šiptarskih terorističkih snaga sa NATO”, a u tački 4, “spečiti diverzantska dejstva na jedinicu”. Prema tome da li se može iz ovoga videti da vaše odbrambene operacije podrazumevaju i dejstvo po šiptarskim terorističkim snagama koje se još uvek nalaze u dubini teritorije u vašoj zoni odgovornosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ono šta je bilo očigledno, o tome smo govorili i ranije, jednovremeno sa napadom koji bi usledio sa teritorije Republike Albanije i sa teritorije Republike Makedonije, već od linije znači Prizren-Đakovica, znači, nalazi se teritorija koja je pod kontrolom šiptarsko terorističkih snaga i bilo je očekivanje da sa početkom, znači, vazдушnih udara, ove snage koje se nalaze po dubini na tim teritorijama, krenu, znači, u presecanje komunikacija i udare u pozadinu i leđa naših jedinica, radi direktnog sadejstva snagama koje napadaju sa fronta iz Republike Albanije i iz Makedonije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Očigledno je to, nadam se, svakome jasno. E sada ćemo preći na konkretna mesta koja se navode u ovim tvrdnjama gospodina Najsa, a koja se odnose na zonu vaše odgovornosti. Evo, počecemo sa opštinom Orahovac. Dokument koji nosi naziv “Zapovest za podršku snagama MUP-a u razbijanju i uništenju šiptarsko terorističkih snaga u rejonu Orahovac, Suva Reka i Velika Kruša”, nalazi se pod brojem 356. Da li ste ga našli generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se to odnosu upravo na ovo šta ste maločas pomenuli o njihovom sadejstvu NATO agresora i očekivanog napada sa teritorije Albanije i Makedonije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovde se upravo govori o snagama terorista odnosno o dve brigade koje se nalaze u mojoj zoni i to jedna brigada ovde, znači, u rejonu, znači, Retimlja, druga brigada u rejonu Drenovca (Drenoc) . I o lokalnim štabovima, znači, terorističkim koji se nalaze u Velikoj Kruši, Brestovcu, Donjem Retimlju i tako dalje. Govori se o tome čime su oni naoružani ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da se onda na tom dokumentu koji je vrlo pregledan i vrlo jasan dalje ne zadržavamo. Pogledajte sada sledeći broj 357 koji nosi naziv "Zapovest za uništenje šiptarsko terorističkih snaga u širem rejonu Retimlja i "Deblokada komunikacije Suva Reka-Orahovac i uspostavljanje kontrole teritorije". Šta sadrži taj dokument?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo prvo je bio dokument Prištinskog korpusa, ovo znači, ovo drugo je moja zapovest za realizaciju toga zadatka koji je naređen, znači, od strane korpusa. Ovde u podacima o neprijatelju se sad još detaljnije, gore, da su se šiptarske snage reorganizovale, opremile savremenim naoružanjem i obučile za nastavak oružane borbe protiv snaga odbrane SRJ. Da su najjača šiptarske uporišta u području Retimlja, planine Milanovac, sela Studenčane, Samodreža, Dobrodeljane (Doberdolan), Pagaruša (Pagarushe). Da u ovoj zoni podrimsko-paštričkoj ima dve brigade OVK, da je jednoj komandno mesto u Drenovcu, a drugoj u selu Retimlju, da se komandno mesto operativne zone nalazi u Esmaralija, a da se lokalni štabovi nalaze u ovim drugim selima. I govori se da u svim tim selima postoje naoružane mesne straže jačine 30 do 50 ljudi. Cilj terorista je, znači, da zauzmu vojne, privredne objekte, povežu i prošire operativnu zonu, prošire oružanu pobunu, stvore uslove za ovladavanje teritorija KIM-a i da proglase nezavisno Kosovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pošto je ovo vrlo jedna

detaljna naredba, ja neću detaljno da idem po njoj, ona se može pročitati, ali, evo, skrećem vam pažnju na stranicu 4, na tačku 8.2 u kojoj se, između ostalog, kaže: "Uhvaćene teroriste sprovoditi do sabirališta za ratne zarobljenike u upravnoj zgradi DO "Metohija vino" u naselju Široko kod Suve Reke i vinarski podrum u Maloj Kruši (Krushe e Vogel)". A onda kažete dalje: "Prilikom izvođenja borbenih dejstava izričito zabranjujem nekontrolisani ulazak u naseljena mesta, pljačku imovine lokalnog stanovništva, povredu odredbi međunarodnog ratnog prava i pomeranje naoružanja i vojne opreme neprijatelja, leševa kao i ulazak u neprijateljska skloništa pre dolaska stručnih organa". Dobro, ovo "ulazak u skloništa pre dolaska stručnih organa" odnosi se na mere bezbednosti da, ako je nešto minirano, međutim ovo što se odnosi da se teroristi uhvaćeni sprovode u sabirališta za ratne zarobljenike i da se ne dopuste povrede odredbi međunarodnog ratnog prava, to je, takođe, deo ove vaše naredbe. Da li sam ja to ispravno citirao, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da ...

TUŽILAC NAJS: Radilo se o sugestivnom pitanju. Ja ne znam da li je pitanje bitno ili ne i ja prvi put vidim sad ovaj dokument, ali nije na optužanom da objašnjava šta su to stručni organi, osim ukoliko to, naravno, nije nešto značajno.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću. Molim vas da izbegavate postavljanje sugestivnih pitanja, a i davanje komentara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pitanje je bilo da li sam ja ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, zaustavite se, sudija Kvon je hteo nešto da kaže.

SUDIJA KVON: Generale, koja je bila osnova ove zapovesti? Da li je postojalo neko naređenje od više komande?

SVEDOK DELIĆ: To naređenje ... Prethodni tabulator.

SUDIJA KVON: Da li mislite na Prištinski korpus?

SVEDOK DELIĆ: Da.

SUDIJA KVON: Rekli ste Prištinski korpus. Ali u tabulatoru 356 stoji "zajednička komanda za Kosovo i Metohiju". Možete li da nam objasnite šta to znači?

SVEDOK DELIĆ: Bez obira što stoji "zajednička komanda", znači, ovo naređenje sam dobio poštom kao i redovno što dobijam naređenja. Uz ovo naređenje išli su i ostali prilozi drugih organa koji su bili zavedeni kao od strane Prištinskog korpusa i ovaj broj je, takođe, iz komande Prištinskog korpusa. Istina, ovde stoji "zajednička komanda za Kosovo i Metohiju". Ja kao komandant brigade nisam na ovo obraćao pažnju zbog toga što sam, prilikom dobijanja ovakvih naređenja, uvek imao i pripremno naređenje od komandanta telefonskim putem, da spremim jedinicu i da ću dobiti, znači, pismeno naređenje. Tako da tad nisam pridavao nikakav značaj, a moje objašnjenje zašto piše "zajednička komanda" ... Tokom 1998. godine kada smo zajedno sa pripadnicima MUP-a izvodili, ovaj, aktivnosti protiv terorista u onih pet faza, kako sam to već ranije govorio, znači prilikom početka svake faze, bili smo pozivani u Prištinu i to komandanti vojske i komandanti policije sa svojim pretpostavljenim starešinama. Pa nam je tamo na licu mesta, znači, na licu mesta je izvršena koordinacija između policije i vojske. I na licu mesta su i nama, kao pripadnicima vojske i njima uručena, znači, dokumenta. Tako da smo mi onda na terenu, znači, imali dokumentaciju i mogli da vršimo, znači, koordinaciju. Ovom prilikom nisam ja, znači, išao u Prištinu, takođe nije išao ni ovaj moj kolega, znači, iz Sekretarijata unutrašnjih poslova iz Prizrena. I moje shvatanje ove, zbog čega piše "zajednička komanda", ukoliko bi ovde pisalo, znači, komanda Prištinskog korpusa, onda ovo ne bi bilo obavezujuće za MUP. Ono bi, možda, bilo obavezujuće samo za mene, a nas dvojica smo trebali na terenu da izvršimo ovaj, koordinaciju aktivnosti. I ovo "zajednička komanda", ja sam to shvatao kao jedno koordinaciono telo

između vojske i MUP-a i ostalih državnih organa u Prištini i ovo je bilo prihvatljivo, znači i za mene i za MUP. Ja na taj način to objašnjavam.

SUDIJA KVON: Da li je postojala nekakva pravna osnova ili praktična osnova da se osnuje jedna ovakva zajednička komanda?

SVEDOK DELIĆ: Pa svakako, država, znači, kada je u pitanju borba protiv terorizma, može, znači, da upotrebi različite mehanizme, da organizuje, na kraju krajeva sve svoje snage. Tu se ne radi samo direktno o borbi, znači i o dejstvima vojske i policije. Treba i druge institucije da uzmu učešća u onim drugim oblicima za koje mi kažemo "nevojni oblici", znači, za rešavanje te krize i zbog toga smatram da je mogla, da je morala da postoji jedna koordinaciona, znači, celina na nivou, recimo na nivou Prištine, na nivou pokrajine gde bi bili ljudi iz Beograda, koji bi direktno, na licu mesta, sagledavali kakva je političko-bezbednosna situacija i gde bi bili pripadnici vojske i policije koji relizuju samo jedan deo tih mera, jer ja smatram da se ni jedna kriza ne može rešiti ukoliko, znači, ne postoji i težišno nisu zastupljene i neke druge mere: u školstvu, zdravstvu i tako dalje, u humanitarnim i svim drugim pitanjima.

SUDIJA KVON: Ko je bio na čelu "zajedničke komande"?

SUDIJA KVON: Eto vidite, to me pitate. Ja to stvarno ne znam ko je bio na čelu. Ja nikada nisam video tu "zajedničku komandu". Nikada nisam prisustvovao ni jednom sastanku. Ja sam samo sretao neke, da kažem, pojedine ljude i čuo sam za pojedine ljude, znači, da su u Prištini, jer moje mesto je, svakako, bilo u Prizrenu i ja u Prištinu sam mogao da idem samo kada budem pozvan od pretpostavljene komande. Znam da je u tom koordinacionom telu bio jedno vreme gospodin Minić, gospodin Šainović, zatim, mislim gospodin Matković, što se tiče civilnih organa. Ne znam da li je bio i gospodin Anđelković, a što se tiče MUP-a, da su to bili, da li je to gospodin Đorđević i što se tiče vojske, to je, znači, verovatno komandant kor-

pusa, ali da je tu bio neko, da je to bila komanda koja je imala nekog komandanta, onda bi ovde bio i neki potpis nekoga. Ja to smatram da to, iako nosi naziv "komanda", po mom mišljenju to je nesrećno izabran naziv. Bolje bi ... Ali opet, to je bilo jedno koordinaciono telo. Nije mi jasno zbog čega nosi naziv "zajednička komanda". To je bilo koordinaciono telo koje je koordiniralo aktivnosti različitih društvenih, odnosno državnih subjekata na Kosovu i Metohiji. I nisam stvarno video ... Ja znam da sam dobio nekoliko ovakvih naređenja, ali nikada nisam video da je neko potpisao to nego isto piše "zajednička komanda", a nema potpisa. Ali ja sam izvršavao to naređenje, jer sam od svog pretpostavljenog starešine dobio prethodno naređenje da se pripremim za aktivnost i da ću dobiti pismeno naređanje.

SUDIJA KVON: Puno vam hvala na vašem odgovoru.

SUDIJA ROBINSON: A zašto kažete da je to jedan neprikladan naziv, nesretan naziv.

SVEDOK DELIĆ: Pa, evo, vidite i kod vas ovaj naziv izaziva neku asocijaciju na komandovanje. Komandovanje u Prištinskom korpusu, u mojoj brigadi, uošte u vojsci, to je, znači, jedan neprikosnoveni lanac i on se zna, on ide, znači, od komandira odelenja, do komandanta brigade, komandanta korpusa, komandanta armije, načelnika Generalštaba. On nema, znači, potpuno je jedinstven. Znači zna se, u mojoj brigadi naređenja sam mogao da izdajem samo ja, moj načelnik štaba koji je imao ovlašćenja od mene, a ostale starešine, samo po mom odobrenju u okviru svojih nadležnosti. Meni niko nije mogao, recimo, da naredi, ja sam pomenuo sad ove ljude, ali meni je mogao da naredi samo komandant korpusa, general Lazarević u ovo vreme ili njegov zamenik. Treće lice iz korpusa ne postoji koje bi moglo meni da izda neko naređenje, da ja to naređenje izvršim. Mogao je, znači pravilo službe predviđa da može da mi direktno naredi i komandant armije ili njegov načelnik štaba, jer je to, takođe, komandni lanac. Ili čak i načelnik Generalštaba da me pozove, pa da

mi direktno izda naređenje. U praksi se to nije nikada desilo, ali pravila predviđaju da se na taj način, znači, može komandovati. Takođe pravila predviđaju da ukoliko neko preskače komandni lanac, znači da mene pozove komandant armije pa da mi nešto naredi, ja sam dužan da izvršim to naređenje, to pravilo službe predviđa, ali sam dužan da o dobijenom naređenju izvestim svoga pretpostavljenog, znači, komandanta korpusa. Tako, znači, funkcioniše komandni lanac u vojsci. Ja normalno nikad ne bih prihvatio da izvršim naređenje nekoga civila, jer je to potpuno neprihvatljivo i to bi potpuno narušilo vojnu organizaciju.

SUDIJA BONOMI: Ono šta je meni čudno u vezi sa tim je sledeće: do sada nismo videli nikakvo vojno naređenje koje ide uz to. Vi ste rekli da niste delovali na osnovu ovog dokumenta već na osnovu vojnog naređenja. E sad, gde se nalazi to vojno naređenje? To bi nam pojasnilo sve.

SVEDOK DELIĆ: Gospodine Bonomi, niste razumeli. Vidite, uz ovo naređenje, u istom kovertu, znači, jer pored, to je, znači, jedna zapovest. Zatim, ja sam dobio, znači, isto, u potpuno jedinstvenom kovertu, naređenje za inženjeriju, za inženjerska dejstva i naređenje za artiljerijsku bateriju. Ali ona nisu, znači, u zaglavlju imala zajedničku komandu već su imala, znači ... Normalno, kaže, komanda Prištinskog korpusa. A, znači, ovo je naređenje...

SUDIJA BONOMI: Da li to znači da ćemo doći do tih dokumenata, dakle da se oni nalaze kasnije u ovim dokaznim predmetima?

SVEDOK DELIĆ: Ja to ne znam, ta dokumenta postoje, verovatno nisu smatrana da su relevantna za ovaj slučaj.

SUDIJA BONOMI: U redu, hvala.

SUDIJA ROBINSON: Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson.

Dakle, pošto je ovde vrlo veliko interesovanje za ovaj izraz "zajednička komanda", recite mi, generale, da li ste vi ikada dobili ili izvršili bilo kakvo naređenje koje nije došlo od vaše pretpostavljene komande, dakle od komande Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne. To sam, ovaj, već objasnio. Ne da nisam izvršio, nikada ne bih izvršio naređenje od lica koja nemaju pravo da mi komanduju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ste vi maločas prikazali naredbu Prištinskog korpusa na karti Prištinskog korpusa i vašu naredbu na karti vaše brigade?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su to naredbe Prištinskog korpusa koje obuhvataju i ova dejstva na koja se odnosi ova "Za poršku snaga u razbijanju šiptarsko terorističkih snaga"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Dobro. Ovo je, znači, praktično konkretno naređenje koje se odnosi na jedan konkretan rejon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali u okviru onoga šta je već pokriveno naredbama koje ste maločas citirali, u teritorijalnom i komandnom smislu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ono je bilo, znači, plan koji je došao od Prištinskog korpusa koji u celini, znači, pokriva i ovu, znači, aktivnost i sve druge aktivnosti koje će se i kasnije dešavati na ovoj teritoriji, jer ovaj raspored koji je dat ovim planom, on se neće menjati, znači, sve dok nisu ... Znači, prekinut posle sporazuma, prekinuta, ovaj, borbena dejstva. Raspored mojih jedinica će ostati ovako kako je dat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Možemo li sada ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Deliću, pod kojim tabulatorom se nalazi to naređenje koje sada spominjete? Očigledno se radi o tabulatoru koji smo već obradili. Da li možete da me podsetite, pod kojim

brojem?

SVEDOK DELIĆ: Ovde se radi o planu, znači, "Planu odbrambene operacije Prištinskog korpusa", ovo šta me je pitao gospodin Milošević i o "Planu odbrambenog boja", znači, moje brigade.

SUDIJA BONOMI: Pogledajte, molim vas, 351. Da li je to taj plan?

SVEDOK DELIĆ: Ovo je, znači, ovo je moja zapovest, ovo je već od 20. ...

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se, u redu. Dobro. Vidite, sugestivna pitanja gospodina Miloševića meni nisu od pomoći. On sada kaže da postoji dokument koji smo već videli, a to je to vojno naređenje na osnovu kog ste vi postupali i kaže da ono šta mi sada gledamo, ovo naređenje koje dolazi od zajedničke komande je naređenje koje sadrži naređenja koja ste vi već ranije dobili u okviru svog lanca na osnovu normalnog vojnog dokumenta. Ja taj dokument želim da vidim. Ako nemamo taj dokument ovde u fascikli, onda ne treba da nas navodite na pogrešan put. Treba da razjasnimo situaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, da li smo mi videli i objasnili ste na karti "Plan odbrane Prištinskog korpusa" za celo Kosovo i Metohiju, a onda plan odbrane vaše brigade koji ide sada, kako ste rekli, za dva stepena detaljnije od "Plana odbrane Prištinskog korpusa"? I o jednom i o drugom naredba ...

TUŽILAC NAJS: Ne želim da prekidam, ali ovo je sada jedna suptilna forma navođenja na odgovor, pokušavajući da se zaobiđu poteškoće prouzrokovane pitanjima članova Pretresnog veća.

SUDIJA BONOMI: Mislim da to nije važno, gospodine Najš. Ja sam upravo mislio da pitam da li je taj plan nešto šta je general dobio od nekog višeg vojnog zapovednika, jer ako to nije to, onda to nije dokument koji nas ovde zanima.

SVEDOK DELIĆ: Ja sam ga pokazao, evo ga ispod ove karte i tekstualni i tabelarni plan.

SUDIJA BONOMI: Dobro, ali da li je taj plan dokument koji ste vi dobili od nekog drugog ili je taj plan nešto šta ste vi sami sastavili?

SVEDOK DELIĆ: Ovaj deo, ovaj plan sam ja sam sastavio, a njega sam sastavio, znači, na osnovu dokumenta koji sam dobio iz Prištinskog korpusa, od pretpostavljene komande.

SUDIJA BONOMI: Ja, dakle, sada tražim dokument koji ste vi dobili od vaše pretpostavljene komande, iz Prištinskog korpusa. To bih ja sada hteo da vidim.

SUDIJA KVON: Gospodine Deliću, pogledajte, molim vas, tabulator 321 ili 323. To je telegram koji je došao iz komande Prištinskog korpusa, to je vreme pre rata i komanda Prištinskog korpusa koristi upravo taj izraz, poverljivi broj je 455-21. Da, izvinjavam se, 321 ili 323.

SVEDOK DELIĆ: Pa, molim vas, ovo se odnosi na sasvim drugo dejstvo koje smo već ovde prokomentarisali, gde smo pokazali svu dokumentaciju i korpusnu, znači, i ...

SUDIJA KVON: Da, ali ovde komanda Prištinskog korpusa koristi izraz "komanda Prištinskog korpusa", a u dokumentu 356 na vrhu stoji različito ime "zajednička komanda za Kosovo i Metohiju". Zašto onda oni koriste isti serijski broj, jer vi ste, dakle, rekli da je to, upravo to 356, naređenje Prištinskog korpusa. Da li sam to dobro shvatio ili sam pogrešno shvatio i vi ste primili zasebno naređenje iz Prištinskog korpusa, pored naređenja zajedničke komande.

SVEDOK DELIĆ: Ne. Znači, pored ... Nije bilo nikakvog drugog naređenja pored zajedničke komande, pored ovoga gde u naslovu stoji da je "zajednička komanda". Rekao sam već, u istom kovertu dobio sam nešto drugo, pokušao sam to malopre da vam objasnim ...

SUDIJA KVON: U redu, hvala.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se vratimo na mapu koja se odnosi, koja sadrži naredbu Prištinskog korpusa za odbranu Kosova i Metohije koju ste vi dobili delimično. Kako nosi naziv ta naredba i kako nosi naziv ta mapa, koja se odnosi na ceo Prištinski korpus? A onda ste imali vašu mapu koja se odnosi samo na vašu brigadu, u kojoj ste vi formulisali svoju naredbu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači mapa Prištinskog korpusa je "Plan odbrambene operacije Prištinskog korpusa", "Plan odbrambene operacije Prištinskog korpusa", evo je ovde, sa, znači, grafičkim prikazom, tekstualnim, tabelarnim pokazateljima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to naredba Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li ona potpisana od strane komandanta Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ona je, znači, meni je dostavljen samo izvod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali izvod iz naredbe komandanta Prištinskog korpusa. Je li to izvod iz naredbe komandanta Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, na osnovu koje sam ja, znači, napravio svoj plan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ta naredba ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate malo da sačekate.

SUDIJA KVON: To je tabulator 354.

SUDIJA ROBINSON: Kad spominete naređenje Prištinskog korpusa, o kom to tačno naređenju govorite? Molim vas da odgovorite na pitanje.

SVEDOK DELIĆ: Ovo je, znači, plan i plan odbrambene operacije za koji kažem da ima svoj tekstualni i tabelarni pregled koji je vrlo jasan, u kome su, znači, data po tačkama, znači, naređenja za odbrambenu operaciju u kome su, znači, dati pregledi jedinica koje će se angažovati i na kojim pravcima, u kome su date faze ...

SUDIJA KVON: Da li je ova karta koju sada gledamo izvod iz karte koja sledi?

SVEDOK DELIĆ: Karta koja sledi je napravljena na osnovu ove karte. Ovo je ono šta sam dobio od korpusa.

SUDIJA KVON: A gde je karta koja pokazuje celo Kosovo? Šta je ta karta, ona veća karta?

SVEDOK DELIĆ: Prikazuje sve brigade na Kosovu i Metohiji. Ali meni, kao komandantu brigade, korpus ne šalje sve, šalje mi ovaj deo koji je za mene interesantan.

SUDIJA KVON: Znači, da li to znači da je tu veću kartu nacrtao Prištinski korpus?

SVEDOK DELIĆ: Da, tu veću kartu je nacrtao Prištinski korpus, a meni je poslao samo ovaj deo koji se odnosi na mene.

SUDIJA KVON: Da li na toj većoj karti možemo da vidimo potpis komandanta Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ: Ali ja nemam tu kartu.

SUDIJA KVON: Ja sada govorim o karti koja je ovde tabulator 355, ova koja sledi nakon ove vaše karte, govorim o ovoj većoj karti.

SVEDOK DELIĆ: Veća karta je moja i ona ima potpis komandanta koji je odobrio tu moju kartu i moj potpis. Znači, ova karta je bila osnova na osnovu koje sam ja uradio svoju kartu. Poslao sam tu kartu na odobrenje u komandu korpusa, komandant korpusa je odobrio moju odluku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo da bude jasno, ja mislim da je ovo ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sudija Kvon i sudija Bonomi imaju pitanja.

SUDIJA BONOMI: Generale, na ovoj karti koja je sada na stalku, a to je naš broj 354, da li na toj karti negde stoji ime Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ: Ne stoji, ne stoji, jer vidite da je ovo samo ...

SUDIJA BONOMI: Da li je tu kartu neko potpisao?

SVEDOK DELIĆ: Ta karta je poslana u kovertu sa propratnim aktom ...

SUDIJA BONOMI: Da li je tu kartu neko potpisao?

SVEDOK DELIĆ: Ja ne znam kako ne razumete? Osnovnu kartu iz koje potiče ova karta, potpisao je komandant korpusa.

SUDIJA BONOMI: Ali ova karta, to je karta za koju vi kažete da je karta koju ste vi primili.

SVEDOK DELIĆ: Ovo je, znači, samo isečak karte za moju brigadu, iz te velike karte korpusne.

SUDIJA BONOMI: Ali to je ona koja je poslata vama zato jer se odnosila na vaše područje odgovornosti, zar ne? Da li onda tu stoje reči Prištinski korpus?

SVEDOK DELIĆ: Stoji "Plan odbrambene operacije Prištinskog korusa".

SUDIJA BONOMI: To tu piše? Pokažite mi molim vas tačno gde to piše. Pri vrhu. Da li je to neko potpisao, tu kartu?

SVEDOK DELIĆ: Kako ne shvatate da je ova karta samo fotokopija jednog dela glavne karte Prištinskog korpusa. Moju kartu, koja je nastala na osnovu ove karte, potpisao je komandant korpusa. Ova karta se radila, plan se mora raditi u dva primerka. Jedan primerak se čuva u korpusu, jedan primerak u jedinici.

SUDIJA BONOMI: A kako vi znate da je original potpisao komandant korpusa?

SVEDOK DELIĆ: Pa mislim to je pitanje, da, ovaj ... Kako znam da je potpisao komandant korpusa? Komandant korpusa je uradio i potpisao tu kartu, to je nešto što je sasvim uobičajeno. Evo vidite moju kartu. Kako je moju kartu potpisao komandant korpusa? Zato što je to, jednostavno, način rada u vojsci. Ja potpišem, znači, kartu koju sam izradio, komandant korpusa potpiše, znači, da mi je tu kartu, da mi odobrava, znači, moj plan.

SUDIJA BONOMI: Vi očigledno mislite da je veoma čudno to da se ja pitam zašto dokument za koji vi kažete da ste ga dobili iz vaše komande i na osnovu koga vi treba da počnete sa dejstvima, zašto taj dokument treba da bude potpisan. Vi, znači, mislite da je budalasto to da ja mislim da bi jedan takav dokument trebalo da je potpisan?

SVEDOK DELIĆ: Dokument je, svakako, potpisan, koji se nalazi u Prištinskom korpusu. Ovo je deo, znači, glavne karte koji se šalje meni. Komandant je potpisao tu kartu, znači, koja se čuva u korpusu. Ovo je ono šta je poslao, znači, meni. Nema potrebe da se potpisuje na svaki isečak karte. Možemo videti druga dokumenta gde je, takođe, postojala glavna karta i gde postoji samo isečak i gde kaže, ovo je samo deo za 549. brigadu. Nešto što se odnosi samo, znači, na moju brigadu. Ovde je uzet taj deo karte koji je za mene bitan. Vidi se da ova karta ima nastavak, znači, u svim pravcima. Ono šta je za mene bitno. Komandant mi je dostavio da znam, znači, kakva je njegova odluka za moju zonu i da znam koje su mi susedne jedinice. To je ono šta ja treba da znam. A, uostalom, znači, moja karta je potpuno identična sa ovom kartom, jer ja ne mogu menjati raspored koji mi je dao pretpostavljeni starešina. I tu moju kartu, ona je bila na odobrenju, znači, u komandi korpusa. Ja sam je potpisao ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, generale, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ovde je došlo do nesporazuma pošto vas je pitao gospodin Bonomi da li se vi čudite što on očekuje da karta bude potpisana. Da li je uvek karta koju izdaje komanda i koja je deo zapovesti potpisana od strane komandanta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa, evo, vidite ovde, moja karta, potpisao je general Lazarević. Ona je bila, znači, na odobrenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, na osnovu ovog isečka karte koja se odnosi na ceo Prištinski korpus, da li na tom isečku karte piše "Plan odbrambene operacije Prištinskog korpusa"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi na osnovu tog isečka koji se odnosi na vašu brigadu, napravili kartu koja ima "Plan odbrambenog boja 549. brigade"?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa da, to je ta karta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da li ona mora da u potpunosti

sadrži naredbu više komande, a onda vašu razradu za još dva stepena niže?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Potpuno. Mora, znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da li ona mora, kad je vi napravite, na bazi isečka više komande, da ide na odobrenje toj višoj komandi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Potpuno. Evo je, znači, ona je i potpisana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I gore je general Lazarević, komandant Prištinskog korpusa, vama potpisao kartu koja je razrada njegove karte?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li bi vam mogao potpisati kartu koja nije razrada njegove karte?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa, kada, on je, znači, izvršio kontrolu i upoređivanje ovoga šta sam ja uradio, sa onim na svojoj karti. I sigurno da mi ne bi potpisao da je bilo nekog odstupanja u bilo kom elementu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se u bilo čemu razlikuje vaša karta od isečka karte korpusa, osim u nivou detaljnosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Samo u detaljima, samo u detaljima, u drugome se ne razlikuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u detaljima, u kom pogledu, da vi na svojoj karti prikazujete i niže jedinice nego što su na korpusnoj karti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Korpusna karta prikazuje bataljone, a ja moram da prikažem i čete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi u okviru pozicija sa korpuse karte gde su prikazani bataljoni, sada detaljnije prikazujete i čete?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, bataljone prikazujem onako kako je korpus dao, a u okviru njih, znači, prikazujem čete i to su, znači, ti detalji. I, normalno, ja moju kartu radim na drugoj razmeri. Korpus je radio na razmeri 1:200.000, ja radim na razmeri 1:50.000, zbog toga što korpus treba da prikaže sve jedinice, a ja prikazujem, znači, samo svoju zonu i svoje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nadam se da smo ovo uspeli da razjasnimo. Možemo li da se sada, dakle, konačno vratimo na dokument pod brojem 357 koji nosi naziv "Zapovest za uništenje šiptarsko-terorističkih snaga u širem rejonu Retimlja, deblokadu komunikacije Suva Reka–Orahovac i uspostavu kontrole teritorije"? To je, znači, dokument koji je dat pod brijem 357. Generale, je l' to vaš dokument?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je moja zapovest koja je pisana na osnovu zapovesti komande Prištinskog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, pošto se ovo odnosi ra rejon Retimlja i komunikaciju Suva Reka-Orahovac, vi ovde ikažete, dajete na karti 1: 50.000, šta su podaci koje vi u vezi sa ovim, a napravili smo vezu sa onim osnovnim vašim zadacima, šta su podaci koje ovde unosite u pogledu neprijatelja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ako mogu da postavim i kartu koja ide uz ovu zapovest.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa mislim da se ta karta koja ide uz tu zapovest, nalazi u tabulatoru 358.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' tako? Molim vas šta piše, šta piše ...

SUDIJA BONOMI: Pre nego što odemo sa ovoga, vi ste rekli da ste ovu zapovest sačinili na osnovu naređenja komande Prištinskog korpusa. Da li smo mi videli to naređenje Komande Prištinskog korpusa ili vi ponovi govorite o onoj karti?

SVEDOK DELIĆ: Pa evo vam ga naređenje, tabulator 356. To je to naređenje ...

SUDIJA BONOMI: Ali to ne dolazi od komande Prištinskog korpusa i ponovo smo sad na istom mestu odakle smo krenuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, pa general vam upravo objašnjava da je to naredba Prištinskog korpusa i da za njega to što ovde piše "zajednička komanda" nema nikakav značaj. To je za njega, on je naredbu dobio od Prištinskog korpusa.

SUDIJA BONOMI: Ali to je objašnjenje koje, u ovom trenutku, ja ne mogu da shvatim. Nema sumnje da će jednog dana sve da bude razjašnjeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ja se nadam. Generale, da li je, pošto kažete tu je i karta, ja sam želeo da komentarišete ovu svoju zapovest koju ste dali i koja se nalazi u ovome ...

SUDIJA KVON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Gospodine Deliću, da li sada pratite postupak? Izgleda da se žica isključila. Ovo je kanal broj 6, prevod na BHS. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste vi predložili, generale, da pođemo od karte, pa pretpostavljam da se vratimo na samu zapovest, šta piše ovde, koji naziv nosi ova karta u 358? Pročitajte ceo naziv karte: "Odluka ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je "Odluka komandanta 549. motorizovane brigade za uništenje šiptarsko terorističkih snaga u

rejonu Orahovac-Suva Reka-Velika Kruša”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta piše u gornjem levom uglu? Da li možete da pročitate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U gornjem levom uglu piše “Odobravam, komandant general-major Vladimir Lazarević”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l’ to komandant vašeg korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je to u skladu s pravilima službe, vi ste dali zapovest, dali uz nju kartu koju vam je odobrio komandant korpusa.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa uvek, znači, sve što radim ja ili sve što rade moji komandanti, znači, odobrava taj pretpostavljeni nivo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, generale, da li ste ikada videli, za sve ovo vreme ijednu kartu o vašem rasporedu, rasporedu vaših operacija ili rasporedu vaših snaga koju nije uradila komanda Prištinskog korpusa, nego koju je uradio neko drugi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, Prištinski korpus za sve svoje jedinice je radio sam karte. Normalno, kao i ja za svoje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. E sad, budite ljubazni pa objasnite ovu odluku o, kako ste ovde napisali: “Zapovest se daje ...”, samo da razjasnimo jednu stvar opštu. Da li se uvek zapovest ovog nivoa daje i u vidu tekstualnog dela i u vidu karte?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, uvek. Jer zapovest ima, normalno, mnogo više podataka, ali na ovome grafičkom delu je uvek mnogo lakše da se shvati kakva je odluka komandanta i zato se to zove “odluka komandanta”. Znači, sa jednim pogledom može da se vidi kako je komandant zamislio, znači, da, znači, izvede neko dejstvo ili da reši neki zadatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je, znači, karta, laički rečeno ili zdravorazumski rečeno, sažetak i grafički prikaz naredbe?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Jeste, jer samo na osnovu karte, znači, jedan profesionalac, jedan starešina bi mogao da napravi zapovest. Možda ne ovoliko detaljnu koliko je ova, ali čak i ako je došao, čak iz neke druge vojske, kad ima ovakvu jednu kartu, mogao bi da napravi posle ovaj tekstualni deo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogao bi da rekonstruiše zapovest.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Rekonstruiše, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa rasporedom svih jedinica, pravcima njihovog delovanja i tako dalje.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sve to vidi na karti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sve se to vidi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova karta, "Odluka komandanta", kod mene je slab, ovaj, "Odluka komandanta za uništenje šip-tarsko terorističkih snaga u rejonu", ovim, da ne pominjem, je, u stvari, takođe vaša naredba, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A odobrio je, kako piše u gornjem levom uglu, komandant korpusa koji je vaš pretpostavljeni starešina.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Objasnite, molim vas.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači, on je i naredio i odobrio i zbog toga je ovde mnogo kraći put. Ja, znači, sam dobio naređenje, nema, znači, šta da tražim kroz zapovest, samo regulišem, zadatke svojim jedinicama. Ovde se, znači, govori o rasporedu terorističkih snaga i

to uočava se da se terorističke snage nalaze, znači, severoistočno od komunikacije Prizren-Đakovica. I to ovde, u rejonu Retimlja, ovde prikazano je, znači, plavom bojom, plavom bojom se prikazuju, znači, neprijateljske snage, u ovom slučaju, znači, terorističke snage. Znači da se u rejonu Retimlja nalazi Komanda 124. brigade i da se ta 124. brigada cela nalazi u ovome ovde rejonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sad ste uzeli to, generale, sad ste uzeli to kao primer. To ste sad pročitali sa karte. Je l' tako?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se u rejonu Retimlja nalazi štab 124. brigade. A ako vas vratim na dokument 357, na tekstualni deo zapovesti, ovde piše, desetak redova od početka, "124. brigada OVK (oko 300 terorista KM u s. Retimlje)". Znači ovo šta ste rekli pročitali ste sa karte, razlikuje se od zapovesti samo što kod zapovesti se vidi da je 300 terorista, a tu vam ne piše 300?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali isto piše da im je komandno mesto u Retimlju i da je to 124. brigada. Je l' to piše u zapovesti?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pre toga piše "122. brigada OVK oko 250 terorista, komandno mesto u selu "V. Drenovac".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je već, to je sa druge strane Orahovca, znači u ovome ovde rejonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Objasnite dalje, nastavite, oko karte, molim vas.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači pošto je dobijeno naređenje od komande Prištinskog korpusa da se izvrši, znači, da se izvrši, znači, razbijanje terorističkih snaga i da se izvrši ponovo uspostava kontrole na ovoj teritoriji između Suve Reke, Orahovca, ovde, Zrza i Prizrena. Znači koja se nalazi u neposrednom zaleđu, znači, rejona

rasporeda moje brigade, znači ja sam doneo odluku i to odluku, znači, da angažujem, kako je sa ove karte, znači, već iz ovog rasporeda, deo snaga, da ovde na komunikaciji, znači, Prizren-Đakovića uspostavim, znači, jednu liniju blokade, da uspostavim liniju blokade, znači, prema Suvoj Reci, a da sa glavnim snagama, znači, sa pravca Suve Reke, znači i sa pravca Orahovca, znači, izvršim praktično probijanje ove teritorije koje drže teroristi, spajanje, znači, snaga sa ova dva pravca, a zatim da zajedničkim napadom sa snagama iz pravca ovde, znači, Bele Crkve, iz pravca Hoće i tako dalje, u rejonu Retimlja, znači, razbijem te terorističke snage, razoružam i ovaj deo teritorije ponovo neutrališem i vratim pod kontrolu snaga vojske, odnosno MUP-a. Odnosno da time otklonim opasnost po moju jedinicu, da će jednovremeno sa napadom sa fronta, ove snage mi udariti, znači, u bokove, u leđa i preseći logističke pravce za snabdevanje jedinica i preseći komunikacije na ovome pravcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Šta se dogodilo, to ste sve isplanirali, naredili, nacrtali na karti, pretpostavljam i realizovali? Da li ste realizovali tu naredbu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da kažem, uz određene probleme, znači, ovde su se šiptarsko terorističke snage uporno branile i mi do 27. marta nismo uspeli da sa ova dva pravca se spoje naše snage. Tek 27. marta, negde u jutarnjim časovima, izvršeno je spajanje tih snaga i tek tada, znači, možemo da kažemo da smo napravili, odnosno deo snaga da je bio u okruženju. Ono što nije bilo dobro u ovoj aktivnosti, da za ta dva, odnosno, da, dva dana, tri dana 25. 26. i taj deo 27., da se glavni deo terorističkih snaga izvukao prema selu Dobrodeljan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas, da li se u dokumentu 359 nalazi sada analiza dejstva vaše brigade u vezi sa ovim zadatkom koji sada objašnjavate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da vam pročitam prvu rečenicu. Ovde piše, vi ste uputili komandi Prištinskog korpusa, vašoj pretpostavljenoj komandi. Kaže: "U vremenu od 25. marta do 29.

marta 1999. godine”, od samog početka čitam, “na osnovu zapovesi komandanta 549. motorizovane brigade za podršku snagama MUP-a i zapovesti komande Prištinskog korpusa, strogo poverljivo” broj taj i taj, znači, na osnovu zapovesti komandanta brigade, to jest vas i na osnovu zapovesti komande Prištinskog korpusa čiji broj navodite od ... I tako dalje “izvršeno je razbijanje šiptarsko terorističkih snaga u rejonu Retimlja” i tako dalje. Dakle, da li se ovde jasno kaže da se radi o vašoj zapovesti na osnovu zapovesti komande Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, neka ovo bude vaše poslednje pitanje za danas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje: vi ovde pominjete, dakle, zapovest komande Prištinskog korpusa broj 455-63. Dakle, zapovest komande Prištinskog korpusa broj, a vratite se na tabulator 356. Da li je to to strogo poverljivo 455-63, ta zapovest Prištinskog korpusa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa da, to je to, to je ta zapovest, gde piše u zaglavlju “zajednička komanda”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste dobili kao zapovest Prištinskog korpusa, jer ovde pominjete “Zapovest Prištinskog korpusa” pod istim tim brojem. Je li to potpuno očigledno, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je to naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Verujte da ja nekad, ovaj, nisam ni primetio da tu piše “zajednička komanda”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Vi dobijate zapovesi od korpusa i vi navodite zapovest od korpusa.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I izveštavam korpus.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I izveštavate korpus. Dobro, hvala generale. Sutra ćemo da nastavimo.

SUDIJA ROBINSON: U redu, nastavićemo sa radom sutra ujutru u 9.00. Ali pre nego što završimo za danas, gospodine Miloševiću, vi ste juče postavili zahtev da vam se dostave video snimci postupka. Pretresno veće je vaš zahtev razmotrilo i mi tražimo da vi podnesete pisani zahtev u kome ćete precizno da navedete šta tačno želite. Da li želite neke konkretne izvode iz dokaznog postupka ili ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo jednostavan zahtev, ceo video snimak.

SUDIJA ROBINSON: Podnesite pisani zahtev za to i objasnite za šta vam treba i osnovu za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam shvatio da svako ima pravo da dobije video snimak ovog, svako ko je ovde u nekom postupku.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, ne želim sada u to da ulazim, reko sam vam šta vam je Pretresno veće naložilo. Gospodine Najs, jeste li vi želeli nešto da kažete?

TUŽILAC NAJS: Ne, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, maločas ste rekli sutra u 9.00. A po mom, po informaciji koju sam ja dobio, sutra vi radite popodne. Da li se to promenilo ili ja nisam dobio na vreme informaciju?

SUDIJA ROBINSON: Sutra zasedamo ujutru. Vi ste o tome trebali da budete obavешteni, jer na početku je zaista bila zakazana sednica za poslepodne.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, kad je reč o zahtevu optuženog za kopi-

ju video snimka, ja verovatno ne bih želeo u tome na bilo koji način da učestvujem, međutim želeo bih, uz dužno poštovanje, vama da skrenem pažnju na jednu stvar. Video snimak celog postupka otkriva i slike i lica zaštićenih svedoka, a transkript u pisanom obliku, na šta optuženi takođe ima pravo, ne otkriva njihova lica. To biste možda trebali da imate na umu kad budete razmatrali mogućnost da mu se dostavi dokument koji ima i sadrži slike i zaštićenih svedoka.

SUDIJA ROBINSON: To ćemo sigurno da imamo na umu, gospodine Najs. Rasprava je završena.

Fond za humanitarno pravo